

Domoljub

V Ljubljani, 4. januarja 1940

Leto 53 · Štev. 1

Tri stvari, ki delajo skrbi

Voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec je podal za novo leto sledečo izjavo:

Tri stvari se, ki mi delajo skrbi za našo stopajočo leto. To so: komunisti, svobodni zidarji in tuji.

V vsaki državi je danes nevarnejši notranji sovražnik nege zunanji. Proti zunanji sovražnikom imamo Maginotove, Siegfriedove in Mannerheimove linije, proti notranjim sovražnikom, pa imamo skoraj povsod le fronte slabosti, neodločnosti, obzirnosti, predvsem pa seveda velikanske nezrelosti. Ker se to pokvarjeni levičarski agitatorji potrebovali, se ni izmislili, da ni več Sovjetije, temveč slovanska Rusija. In tisoč in tisoč ljudi je padlo na to pretkanost in je penarjla sedaj da predsedanja. Mi vsi bi imeli radi slovansko Rusijo in Ruse, a ne maramo internacionalne Sovjetije in nekulturnega komunizma! Kaj je komunizem napravil in nadarjenega in bistrega ruskega naroda, se najbolj vidi sedaj na Finskem! Namesto napredka in srečede, vidimo vse sadove mračnega reakcionarstva. Vse jasneje se vidi, ka-

ko je komunizem lažnjiv. Namesto da dela za mir, hujša na vojno, namesto demokracije, se drži najhujšega tiranstva, namesto polnih šol ima polne kaznilnice, namesto privatnih kapitalistov izrablja delavca do kosti državni kapitalizem. Kmeti se dali zopet pod »fevdalno« knuto, ki se sedaj imenuje kolhoz, namesto graščine in upravnika kolhoza namesto nekdanjega grofa in valpta. Vse laži! In vendar nasledajo tej laži tudi tisti, ki tega ne bi smeli. Mi smo slabi, neodločni, obzirni in nezreli!

Neverjetno je, kako prihaja v Jugoslaviji svobodno zidarstvo do vedno večjega vpliva v javnosti. In to pomeni za domovino veliko negotovost in nevarnost.

Če se vozite danes z vlaki, sedate v hotelih, če večerjate v toplih gostilnah, morate dobro paziti na svoje noge, da ne stopite na kakega tujca. In skoraj sami mladi ljudje ki bi morali biti na fronti, ne pa na petovanjih! Pazite na te ljudi, ogibajte se jih, da ne opravite v nesrečo sebe in domovino. — Ki-r ni neumea, bo to razumeli.

Srečno novo leto!

Vse vprek valov v teh dneh želje in voščila, naj bi bilo leto 1940 — srečno! Voščijo si prijatelji in znanci, voščijo narodi in njihovi voditelji — pa stopamo vendar, poleg vseh voščil in želja, strahoma v novo leto in se bojimo, kaj nam bo prineslo.

Tudi »Domoljub« bi rad vsem svojim številnim bralcem voščil srečno novo leto; ne samo z obrabljeno besedo, ampak z dobrohotno, a vendar stvarno mislijo.

Ali nismo ljudje zares — čudni? Vsa Evropa, da, ves svet govori o miru, pa je sovražstva na svetu toliko, da ga nemara ni bilo zlepa več. Kaj pomagajo želje, kaj besede, če je pa dejanje drugačno kakor je beseda! Tudi po naši ljubi slovenski domovini se posebno v teh dneh razlega glasen klic: »Srečno novo leto! Za tem klicem je pa skrita želja: »Bog nam daj mir! Kakšna je naša narodna dolžnost, da bo želja rodila tudi sad?

Strnjene in enotne volje se sovražnik boji. Prebiramo in poslušamo poročila o strnjem in enotnem finskem narodu in se čudimo, kako je mogoče, da se David upre Goljatu in ga zmaga. Ves svet občuduje Fince in ne more razumeti njihovih uspehov. Toda jedro te skrivnosti je kaj preprosto, čeprav ga danšnji svet težko doume: Neupogljiva zavest skupne narodne moči in planeta Huberov da svobode in domovine.

Pa se tak narod upre silnemu navalu in prežene nasilnike s svoje zemlje!

To je skrivnost skupnosti. Če bomo Slovenci v hodoče še bolj skupaj držali in dokler se bo naša skupna narodna volja zbirala z brati Srbi in Hrvati v naši Jugoslaviji v enotno in neomajno hotenje, da hočemo biti na svoji zemlji svoji gospodje, toliko časa bo imel tujec spoštovanje in strah. V zgodovini narodov Finska ni osamljena. Le znova je potrdila staro reanico, da je v slogi moč. Če si želimo sreče v novem letu — in v tej sreči je na prvem mestu mir — potem ne bodimo kakor čreda ovac, ki jih po mili volji preganja, komur se poljubi. Imejmo trdno vero sami vase in v svoje narodne vodnike. Čim težji so dnevi, tem trdnjša bodi naša skupna moč!

Kdor pa današnje dni hodi okrog in slovenskim ljudem pridiguje o bodočem rajju na zemlji, je naš sovražnik, ki razdvaja in ščuva zato, da bi pozneje v zmedi lahko potegnil mastno plačilo, narod pa pahnil v pogubo. Govori o enakosti, o pravi, pa ga nihče ne vpraša, kakšna enakost in pravica je to, da tisoč in tisoč ruskih ljudi umirajo na povle »tovariš« in njegovih opred, ki se jim hoče slave in moči, pa je njihov nauk rusko dušo tako razdvojil, da se je trenutno vsa pogreznila v gnilobo in trohno. Kako bi bilo drugače mogoče, da bi »tovariš« do-

življali tako velikanske neuspehe? V bolj ševiškem rajju je postal narod — čreda.

Slovenci nočemo biti nikomur za čredo. Dobro vemo, kdo za nas dela, a kdo so tisti, ki podirajo. Mi vemo, kdo je naš narodni oče, ki je v delu za svoj narod premagal tisoč težav, zanj trpel v izgnanstvu in zanj dal vse, da nima, kamor bi na svoje glavo položil. Ostanimo trdno in složno z njim, ki je vreden biti naš voditelj, drugim pa, ki hočejo postati voditelji na naši krvi, pokazimo svojo odločno voljo, da hočemo ostati še bolj strnjeni in složni.

Na pragu naših dolgoletnih želja stojimo: še korak in dobili bomo svojo samoupravno Slovenijo. Potem si bomo svoj ljubi slovenski dom skušali urediti tako, da bo v njem vsakemu Slovincu toplo. Vse polno vprašanj visi v zraku, ki jih zaradi različnosti ljudstva in njegovega gospodarskega položaja v državi, pa tudi zaradi nerazumevanja ni bilo mogoče rešiti. Teh vprašanj se bomo v samoupravni Sloveniji krepko lotili. Naša slovenska zemlja mora prerediti mnogo več ljudi, kakor jih je mogla do sedaj. Ne en milijon, dva milijona slovenskih ljudi mora najti kruha doma. In sleherni Slovenec mora čutiti blagodat našega skupnega in složnega dela, ki se bo začelo in rastle po volji slovenskega naroda. Kajti daleč še niso izkoriščene pri nas vse možnosti, da se zagotovi kosček kruha vsem poštenim in pridnim slovenskim rokam. Kdor bi pa v bodoče rad kot kakšen samozan ljudejski komisar živel na račun drugih — seveda pod firmo svobode in enakosti — bo od naroda odpadel kot pade suha veja z drevesa, ki ima v sebi vrhano mero življenjskih sokov.

Mi Slovenci smo še preveč zdravi, pa tudi preveč izobraženi, da bi nas vsak pustolovec mogel potegniti za nos. V novem letu ne delajmo tisoč dobrih in trdnih sklepov, ki bomo nanje pozabili ob prvi priliki, napravimo pa kot en mož samo en sklep: »Enotni in trdni hočemo v novem letu karakati svojemu cilju nasproti, ki je svobodna sameupravna Slovenija; uredili si jo bomo po svoji volji in jo v okviru skupne matere, Jugoslavije složno branili kot najdragocnejšo lastnino.«

Da bi ta sklep vsak Slovenec nosil zvesto v svojih prsih in z vsami močmi pomagal, da se v letu 1940 do konca izpolni — to želijo vsem Slovincem »Domoljub«. Če bomo tako svetu pokazali svojo enotno neomajno voljo, si bomo zagotovili tudi mir: kajti strnjene in enotne volje bodo spoštovali tudi oni, ki nam hudo žele. In vse se bo ob složnem našem hotenju pri nas in okoli nas uredilo tako, da bomo doživeli lepše in boljše čase. Kajti — končno je z nami, ko smo sami svojo dolžnost do konca izpolnili — tudi vse mogoče! Bog!

Sovjeti zopet poraženi

Sovjetske čete so se umaknile na mnogih točkah čez mejo. Finska zmaga, ki je sedaj še bolj popolna, je zelo spremenila položaj na bojišču. To ugotavljajo tudi vojni opazovalci. Po podrobnostih, ki jih danes objavljajo, je mogoče ugotoviti nov sovjetski poraz. Na Karelijski ožini se je 29. decembra med topniškim bojem dalo ugotoviti, da uporabljajo sedaj Sovjeti daljnometne topove, katerih kaliber znaša 110 mm. Opazovalci, ki so gledali bombardiranje nekega malega pristanišča, so izjavili, da niti ena od izstreljenih granat ni eksplodirala.

Isti dan so severno od Ladoškega jezera finske čete vodile pravo vojno v ozadju sovjetskih oddelkov, katerim so pretrgale prometne zveze in ogrozile preskrbo. Vzhodno od Kuomondija so se morale sovjetske čete umakniti čez mejo na širini kakih 40 km. To je posledica velike zmage pri Sumoisalmiju. Tam so Finci po krvavih bitkah dobili v roke velik plen: 6 topov proti tankom, 4 protiletalske topove in 50 avtomobilov. 30. in 31. decembra so se sovjetske čete umaknile tudi v Karelijski ožini na nove postojanke, kjer sedaj ojačujejo svojo obrambo. Videti je, kako sovjetski vojaki razpenjajo bodočo žico in delajo gnezda za strojnice ter kopljejo rove. Ne vedo pa še, če gre samo za izhodno točko za novo ofenzivo.

Finske čete v Laponiji še naprej vznemirjajo sovjetsko zaledje. Te čete so uničile 160. sovjetsko divizijo in se trudijo sedaj, da bi izkoristile svoj uspeh. Pri svojem naglem umiku tod so pustile sovjetske čete na bojišču še 10 močzarjev, 2 oklopna avtomobila in 11 tankov.

Sovjetska letala še naprej bombardirajo finska pristanišča, zlasti pa Hangö. Sovjetske kopenske čete se umikajo skoraj na vsej meji.

Praktično vzeto sovjetske vojske ni več na finskem ozemlju, izvzemši nekaj krajev okrog Petsama, kjer so se rdeči tudi umaknili, ter v Karelijski ožini, kjer si kopljejo sovjetske čete jarke, da bi se izognile finskim protinapadom.

Zmaga pri Soumisalmiju je odstranila vsako nevarnost, da bi bila Finska presekana, ter bi bile s tem pretrgane prometne zveze med severnimi in južnimi divizijami. Splošen umik sovjetskih čet je dal finskim vojakom nov pogum, kar pride zelo prav po enomesečnih hudih borbah, med katerimi je bilo težko izvesti izmenjavo čet. Sedaj upajo Finci, da bodo lahko izkoristili ta umik sovjetskih čet in bo mogoče zamenjati uporabljeni material z materialom, ki ga pričakujejo iz tujine.

Angleška vlada je uradno obvestila glavnega tajnika Zveze narodov, da bo Velika Britanija v smislu sklepa ZN dala vso možno podporo Finski. Glavni tajnik ZN bo obvestil vse države, članice ZN, o tem sklepu angleške vlade. Do tega trenutka še ni bilo mogoče izvesti vseh podrobnosti o tem, kako in v kakšnem obsegu bo Anglija pomagala Finski.

Ena največjih bitk je bila 30. in 31. decembra v Kareliji, kjer so Finci odbili vsak sovjetski napad. Sovjetske čete so v množicah napadale Mannerheimovo črto in so jim Finci prizadejali velike izgube. V bližini jezera Kianta so Finci pobili rusko divizijo, ki šteje 18.000 moških. Zajeli so 27 topov, napadalnih vozov in veliko količino municije. Poročajo, da so Sovjeti v tej ofenzivi izgubili na tisoče in tisoče vojakov. Še ne potrjena poročila pravijo, da so takrat finske čete zavzele Petsamo. Finska letala so spet bombardirala železnico Leningrad-Murmansk.

Strašen potres v Turčiji

Najnovejša poročila govorijo, da je bil potres v Srednji in Vzhodni Anatoliji na žalost velika katastrofa. Število mrtvih in ranjenih še ni točno ugotovljeno. Zdi se pa, da presega deset tisoč. Mnogo ljudi je brez strehe, brez pomoči in brez živeža izpostavljen strašnemu mrazu, ki je posebno hud v teh krajih, saj pade živo srebro pogosto celo pod 30 stopinj pod ničlo.

Središče potresa je Erzingjan, starodavno mesto, ki ga je potres uničil že 1784. To pot je potres mesto popolnoma razdeljal, tako da ni v naselbini, ki je štela 16.000 ljudi, ostala cela niti ena hiša — razen velike vojašnice. Večina prebivalstva je ranjena ali pa mrtva, ker se je potres pripetil sredi noči, ko so vsi ljudje spali.

V vilajetu Sivasu je zelo trpelo tudi mesto Zara, ki šteje tisoč hiš in so vse razdejane. Tu je našlo smrt 1500 ljudi. Potres je opustošil tudi Hafik, Bajburd, Sukenrin, Sirikislo, Kujulihisar, Terdjan, Trabezun, Varešikebir, Kakovo in Kirasan.

Vlada je takoj izdala odločne ukrepe za pomoč prebivalstvu, prizadetemu od potresa. Sestavil se je narodni odbor pod predsedstvom predsednika velike narodne skupščine Renda. Odbor ima nalogo zbrati prispevke in z vsemi sredstvi pomagati nesrečnejšem. Minister za ljudsko zdravje in notranji minister sta se od-

peljala v Erzingjan. Tako iz Ankare, kakor tudi iz okoliških okrajev so poslali v prizadete kraje več reševalnih skupin, ki bodo na licu mesta z vso naglico pomagala pri reševanju preživelega prebivalstva. Za zdaj je nemogoče presoditi, koliko ljudi je ostalo brez strehe, boje se pa, da je prizadeti večina prebivalstva teh vilajetov, to je, da bo zdaj v tej strašni zimi z velikimi snežnimi zameti več sto tisoč ljudi brez ognjišča in strehe.

Poročila, ki prihajajo iz potresnega ozemlja so vedno bolj strašna. Mnogo krajev še ni javilo ničesar in tudi pomožne odprave, ki so se podale v notranjost dežele, vseh še niso dosegle. Tako je sedaj tudi znano, da je malo mesteca Suherir, ki šteje okrog 200 hišic, popolnoma razdejano. Le nekaj hišic še stoji po koncu. Polovica prebivalstva pa je ali ranjena ali ubita, ker jih je nesreča zadela med nočnim počitkom.

Prav tako je razdejana tudi železnica Sivas—Erzerum, tako da je dovažanje pomoči skoraj nemogoče, kajti ceste, kolikor jih je bilo, so vse zasnežene ter za dolge razdalje sploh neprometne. Da bi nesreča bila še hujša, je začel padati sneg in snežni zameti so zaprli še tiste dohode, ki so bili do včeraj odprti v pokrajino nesreče. Snežni viharji so potisnili prebivalstvo, ki je ostalo pri življenju, v najhujšo bedo, ker nima kam bežati pod streho

Glavobol, zobobol lahko odstrani

VERAMON.

Veramon se nadalje uporablja po preveč zavzitem alkoholu, pri bolečinah, ran in boleštni menstruaciji.

Zavitki z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15485, 25. V. 25.

in pred mrazom. Ranjenci pa bodo prepuščeni svoji usodi. Mnogi med njimi so že zmrznili, ker ni bilo nobene pomoči, da bi jih rešili. Preživeli so zbrani okrog velikanskih ognjev pod milim nebom, kjerkoli so mogli priti do goriva. Toda živeža ni, ker je dovoz tako težaven. Velike živežne odprave, ki so šle od obale Črnega morja v nesrečno pokrajino, so običale v neznanih zametih.

Dopisnik nekega časopisa je prišel v središče od potresa opustošenega ozemlja v severni Anatoliji. Dopisnik javlja, da je bil z letalom nad nesrečnim ozemljem in da je videl velike grude ljudi, ki so na pol nagi in ki se stiskajo okrog ognjev v zasilnih zavetiščih kakšnega skalovja. Mrz je padel 30 stopinj pod ničlo in bo pokončal več ljudi, kakor jih je potres sam. Po površnih cenitvah je doseglo število mrtvih že 40.000, število ranjenih in obolelih pa presega daleč 50.000. o poročilih turške vlade same je od vsega prebivalstva, ki prebiva po pokrajini Erzingjan in ki šteje 65.000, mrtva skoraj polovica. Toda potres je pustošil tudi v sosednjih pokrajinah.

Sv. pisma se bo'c

V boljševiški Rusiji je sv. pismo že dolgo prepovedano. V Nemčiji je bila izdana naredba, da se sme sv. pismo, in sicer samo sv. pismo Nove zaveze, prodajati samo v gotovih, za to določenih knjigarnah. Znani nemški list »Das schwarze Korps«, ki je glasilo Himlerja, vrhovnega šefa državne tajne policije, poroča, da je nemškim vojakom prepovedano čitati sv. pismo.

Zahtevajte povsod naš list!

Predsednik vlade napoveduje samoupravno Slovenijo

Ob novem letu je predsednik vlade Dr. Cvetkovič podal važno izjavo, iz katere posnemamo sledeče:

S Slovenijo me predvsem vežejo najlepši spomini, tako politični kakor osebni. Moje sodelovanje z voditeljem slovenskega naroda g. dr. Korošcem datira že iz mojih najmlajših dni, že odtlej, ko sem ga kot predsednik mladine znamenitega leta 1918 počakal na meji bivše Avstrije in ga spremljal v Ženevo, kjer so položili prve temelje naše jugoslovanske domovine. — Odtlej sem neprestano po njem vlagal vse svoje napore, da se politične zveze med Belgradom in Ljubljano čim tesneje povežejo za uspeh skupnih in splošnih koristi tako slovenskega kakor tudi srbskega naroda.

Leta 1927 in 1928 sem sodeloval in tudi predvsem doprinesel, da so te zveze postale čim tesnejše in močnejše med stranko g. dr. Korošca in stranko, kateri sem sam pripadal. Ti napori so srečno rodili sad z ustvaritvijo

skupne organizacije. Skupno delo in skupni interesi so nas nezdružljivo zvezali in verujem, da bomo tudi nadalje združeni še bolj poglobili prijateljske odnose in nastopili skupno v vseh vprašanjih, ki so splošnega življenjskega pomena za ves naš narod.

V lanskem letu sem s podporo g. dr. Korošca dokončal veliko delo narodnega spora-

zuma, postavljajoč odnose med Belgradom in Zagrebom na edino mogočo in trajni podlagi.

Sporazum s Hrvati ne sme prinesiti razočaranja tistim, ki so na tem sporazumu iskreno in vdano delali.

Zelja Slovencev — da tudi njihova pokrajina dobi popolno enakopravnost in svoj položaj v na novo preurejeni naši domovini, je popolnoma upravičena. Nadejam se, da bomo v nastopajočem letu to željo videli v celoti uresničeno.

To je moj pozdrav bratom Slovincem za novo leto 1940.

345.950 dinarjev

požarnih podpor je uprava »DOMOLJUBA« žc nakazala svojim zvestim naročnikom. — V letu 1939 pa je celo požarno podporo prejelo 50 Domoljubovih naročnikov iz raznih krajev Slovenije, ki so pravočasno plačali naročnino.

Ti naročniki so:

Rugelj Frančiška, Mirna. — Debeve Matija, Borovnica. — Bevc Franc, Št. Rupert pri Mokronogu. — Žakelj Jakob, Žiri. — Baraga Jože, Sv. Trojica nad Cerknico. — Grebenc Janez, Mekinje, Kamnik. — Kosmač Lovrenc, Stara Oselica. — Roškar Alojz, Mala Nedelja (Štajerska). — Škerjanc Mihael, Žalna. — Črnič Peter, Adlešiči. — Dolžan Matej, Sv. Ana nad Tržičem. — Grintal Janez, Komenda. — Vesjenjak Jakob, Sv. Lenart—Sv. Marjet. — Ri Moškanjcih (Štajerska). — Bedenk Jože, Vače pri Litiji. — Vovk Ivana, Logatec. — Žakelj Andrej, Boštanj 19. — Rožič Janez, Črnomelj-okolica. — Hirsčelj Ivan, Radeče pri Zidanem mostu. — Purkart Anton, Rob. — Usnik Alojzij, Rob. — Brezovar Marija, Mirna peč. — Pustišek Mihael, Kozje (Štajerska). — Vrenjak Janez, Radomlje. — Pavlinec Anton, Sv. Lenart nad Laškimi (Štajerska).

— Omerzu Martin, Videm-Krško. — Leskovar Roza, Loče pri Poljčanah (Štajerska). — Karin Julij, Vinica. — Avbelj Ignac, Dole pri Litiji. — Zajc Franc, Vuhred (Štajerska). — Potočnik Franc, Kranjska gora. — Rihtaršič Janez, Gorenja vas. — Božič Alojzij, Brusnice. — Weithauser Josipina, Sv. Jurij pod Kumom. — Lokar Jože, Prežganje. — Dogša Marija, Središče ob Dravi (Štajerska). — Žarn Franc, Raka. — Turk Jože, Št. Jernej na Dolenjskem. — Florjančič Ivana, Kranj. — Berčič Franc, Devica Marija v Polju. — Kirn Milan, Kamnik. — Kocman Josip, Nova vas pri Rakeku. — Horvat Jurij, Vinica pri Črnomlju. — Požes Anton, Trebnje. — Jordan Jožefa, Raka. — Vrankar Franc, Šmartin v Tuhinju. — Bezgovšek Marija, Laško. — Umnik Anton, Šenčur. — Ostrež Jera, Litija. — Ban Marija, Brusnice. — Homovc Eliza, Vrhnika.

1000 din podpore v primeru požara

Pravilnik

I. Vsak »Domoljubov« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1940, prejme od uprave »Domoljuba« podporo v znesku 1000 din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Naročnikom, ki nimajo lastnega stanovanja, pa jim ob požaru pogori stanovanjska opravila, se povrne resnična škoda do 1000 din.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznam naročnikov in naročnina pravočasno odposlana »Domoljubovi« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde

pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje, in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1940.

V. Požarna podpora se ne izplača, če tudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu-naročniku, ki je požar sam povzročil;
2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;
3. stanovanjskim podnajemnikom;
4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša možu, čigar žena je naročena na »Domoljuba«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljuba«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičenec ne bo uvaževala.

Radio Ljubljana

od 4. do 11. januarja 1940

Cetrtek, 4.: 7 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila, 7.15 Plošče, 12 Plošče, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Radijski šramel, 14 Poročila, 18 Radij, orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 19.50 Deset minut zabave, 20 Narodne pesmi ob spremljevanju harmonike, 20.45 Plošče, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Za dober konec igra Rad. ork. — Petek, 5.: 7 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila, 7.15 Plošče, 12 Plošče, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Rad. orkester, 14 Poročila, 18 Zenska ura: Zakaj zahtevamo volilno pravico, 18.20 Plošče, 18.40 Francoščina, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 19.50 Zvonjenje, 20 O zunanji politiki 20.30 Marijino Oznanjenje, 22 Napovedi, poročila, 22.15 V oddih igra Rad. orkester. — Sobota, 6.: 9 Napovedi, poročila, 9.15 Plošče, 9.45 Knobleharjevo kulturno misijonsko delo v osrednji Afriki, 10 Prenos, 11 Pevski in ork. koncert, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Tamburaški orkester, 14 Otroška ura, 17 Kmet. ura: Gospodarski nasveti in tržna poročila, 17.30 Koncert, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 20 Plošče, 20.40 Akademski pevski kvintet, 21.20 Radijski orkester, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Plošče. — Nedelja, 7.: 8 Jutranji pozdrav, 8.15 Šramel-kvartet, 9 Napovedi, 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve, 9.45 Verski govor, 10 Plošče, 10.30 Rad. orkester, 12 Plošče, 12.30 Objave, 13 Napovedi, 13.02 Akademski pevski kvintet, 17 Ket. ura, 17.30 Plošče, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 20 Operetni napeti, 21.30 Plošče, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Trio kitar. — Ponedeljek, 8.: 7 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila, 7.15 Plošče, 12 Plošče, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Opoldanski koncert Rad. orkestra, 14 Poročila, 18 Zdravstvena ura, 18.20 Plošče, 18.40 Staničeva šola in leto 1848, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 19.45 Več manire — brez zamere, 20 Ljubljanski godalni kvartet, 20.45 Rad. ork., 22 Napovedi, poročila, 22.15 Kvartet Fantje na vasi. — Torek, 9.: 7 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila, 7.15 Plošče, 12 Plošče, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Rad. ork., 14 Poročila, 18 Plošče, 18.40 Poslanstvo mladine v našem času, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 19.50 Deset minut zabave, 20 Plošče, 20.20 F. S. Finžgar: Dekla Ančka, zvočna igra, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Rad. ork. — Sreda, 10.: 7 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila, 7.15 Plošče, 12 Plošče, 12.30 Poročila, objave, 13 Napovedi, 13.02 Plošče, 14 Poročila, 18 Mlad. ura, 18.40 Razvoj slov. nar. zavesti, 19 Napovedi, poročila, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 19.50 Zimski počitek narave, 20 Violinski koncert, 20.45 Plošče, 21.15 Pevski zbor Grafika, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Kitar.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Na župnijo Dol pri Ljubljani je bil premeščen g. Franc Lovšin, župnik v Rakitni. — Župnija Hotedrška je bila podeljena g. Jožefu Ferkulu, kaplanu v Moravčah. — Imenovana sta bila: g. Ignacij Kunstelj, kaplan v Zagorju ob Savi, za upravitelja župnije Rakitne, in g. Ivan Spendal, župnik v Ljubnem, za soupravitelja župnije Dobrava pri Kropi. Premeščen je bil g. Anton Smolič, kaplan na Igu, za kaplana v Polhov Gradec. Upokojena sta duhovnika g. Andrej Magajna in g. Aleks. Martelanc, C. M.

DOMAČE NOVICE

d Novoletno voščilo sv. očeta Jugoslaviji. Nj. kr. Vis. knez-naměstnik Pavle je poslal za novo leto v svojem imenu in v imenu Nj. Vis. kneginje Olge sv. očetu Piju XII. čestitke, na katere je dobil naslednji odgovor: »Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku Pavlu, Belgrad. Posebno amo ganjeni nad izrazi, s katerimi nas Vaše kraljevisko Visočanstvo pozdravlja v svojem imenu in v imenu Nj. Vis. kneginje Olge na pragu novega leta. Vračajoč Vam naše želje, želimo ponoviti, kako nam je drag spomin na Vaš obisk v Vatikanu, na katerega nas ta pozdrav spominja. Iz vsega srca pošiljamo naše molitve vsemogočnemu Bogu, da bi v nastopnem letu podaril v popolni meri Vašemu kraljevskemu Visočanstvu in vsaj Vaši dragi državi svojo največjo milost. — Pij XII.«

d 400.000 din je v svoji oporoki zapustil mestni občini ljubljanski uslužbenec Kranjske industrijske družbe Vilfan Josip. Pri nas so javni dobrotniki redki, zato je lepi vzgled pokojnega Vilfana tembolj svetel. Slava pokojni-kovemu spominu!

d Nameščenke in delavske legitimacije. Na osnovi uredbe z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščenec z dne 28. marca 1938 je zadnji rok za izdajo teh legitimacij dan 31. decembra 1939. Zato opozarjamo na to vse delavce in nameščenke, da si oskrbe te legitimacije ali pri občinah ali pri združenjih trgovcev in obrtnikov (če so se izučili trgovine in obrta in so zaposleni v trgovinskih ali obrtnih obratovalnicah). Te legitimacije so važne zato, ker v bodoče delodajalci ne bodo smeli sprejemati v službo ali na delo delavca ali nameščenca brez redne poslovne knjižice.

d Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« grenke vode. Zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ort. red. B. br. 5947/1939.

d Velik promet s ledom. Hudega mraza so se razveselili vsi tisti, ki potrebujejo čez leto velike množine ledu. Zato je nastopilo živahno delo na vseh najbolj poznanih bajerjih v Dravljah in na Glincah, na Rakovniku in Barju in drugod, kjer lomijo led. V nekaj dnevih so se na bajerjih napravile debele ledene plošče in oni petek so že ves dan vozili težko obloženi parizarji led v ledenice. Plošče ledu so večino-

ma debele od 20 do 25 cm in če bo mraz še obstal, bo ta obrt še cvetela vse dotlej, dokler ne bodo ljubljanske in druge ledenice natrpne do vrha.

d Nova knjiga proti komunizmu. Pravkar je izšla nova knjiga proti komunizmu. Napisal jo je dr. Ivan Ahčin in nosi naslov: »Komunizem, največje zlo našega časa.« Knjiga na izredno preprosto in poljuden način popisuje do podrobnosti to zablodo našega časa in je zato primerna in dostopna najširšim množicam našega naroda. Cena knjige je 10 dinarjev in se naroča pri Zvezi fantovskih odsekov v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7-L. Knjigo toplo priporočamo.

d Za 185 milijonov dinarjev tobaka poka-di letno Slovenija.

d Zveza papirniških tovarn je hotela povišati cene papirju. Hrvataki ban je njih namero prepovedal. Tako je prav! Slične ukrepe lahko izvedete povsod tudi za vse predmete, ki so nižjim slojem neobhodno potrebni.

d Mezdno gibanje krojaških pomočnikov v Ljubljani je končano s tem, da so krojaški mojstri zvišali mezde za 12 odstotkov, kar poj-

Zahvala.

Podpisana Homovec Elizabeta, posestnica na Vrhniki, Kottnikova cesta 25 se upravi »Domoljuba« najtopleje zahvaljujem za požarno podporo v znesku

1000.— dinarjev,

ker mi je pogorela stanovanjska hiša.

Ker v mojo hišo prihaja »Domoljub« že dolgo let in kot njegova naročnica prav toplo priporočam vsakomur, da postane naročnik »Domoljuba« in da pravočasno plača naročnino, ker »Domoljub« ni samo naš prijatelj, svetovalec in vodnik, temveč v slučaju požarne nesreče tudi naš velik dobrotnik.

Vrhnika, 1. januarja 1940.

Homovec Elizabeta.

de seveda na račun — naročnikov pri cenah oblačil.

d Šofer Janko Škantar, ki je meseca septembra vozil svate čez most pri Boh. jezeru, kjer so pri tej prilike utorile štiri osebe, je bil pred ljubljanskim sodiščem obsojen na pet mesecev zapora.

d Ni še preporno za nakup Družinske pratike za leto 1940., vendar treba pohiteti, ker se zaloga vidno manjša. Ako je ne morete več dobiti v domači trgovini, pišite na naslov Jugoslovanske knjigarne ali prodajalne H. Nišman v Ljubljani, kjer Vam še lahko postrežejo. Pripominjamo, da se morete udeležiti nagradne tekme le z nakupom Družinske Pratike.

d Naš lesni trg je zopet oživel. Čim se je Finska zapletla v vojno s Sovjetsko Rusijo, je takoj oživel lesni trg v naši državi. V začetku evropske vojne je bilo povpraševanje po lesu zelo malenkostno in je zato lesna industrija z malimi izjemami delala v zmanjšanem obsegu. Večja naročila so dobile le tvrdke, ki leže v krajih blizu italijanske meje. Finska je bila namreč do sedaj naš največji tekmovalac v večjih evropskih državah, zlasti pa v Veliki Britaniji. Z nemško protiblokado je preprečila in onemogočila večji del izvoza finskega lesa

na Angleško, ko pa so Rusi proglasili popolno blokado Finske, pa so izginile z morja še zadnje finske ladje. Večja naročila so dobile tudi bosanske tvrdke.

d Nastavljenim železniškim uslužbenecem bodo zvišali plače za 20, nenastavljenemu delavstvu za 9 odstotkov. Delavstvu so namreč zvišali prejemke za 10 odstotkov že v septembru. Tako je izjavil minister Besič.

d Delavstvo v trboveljskih premogokopnih obratih se je po večdnevni stavki, ki je imela, pripravljena od komunistov, izrazilo politično ozadje, 27. decembra vrnilo na delo.

d O pobijanju draginje se zadnji čas razvijajo živahne razprave, osobito o vprašanju načina, kako zavezati naglo in prekomerno dviganje cen najnujnejšim življenjskim potrebščinam. Mnogi opozarjajo na Italijo, kjer so cene za posamezne pokrajine in posamezna mesta točno določene. Obstojajo posebne komisije, ki določajo od časa do časa cene vsem živilom in drugim življenjskim potrebščinam. Teh cen pod strogimi kaznimi ne sme noben trgovec prekorati, lahko pa prodaja blago pod to točno določeno ceno. In trgovci v Italiji so s temi uradno določenimi cenami soglasni in nikjer ni slišati nikakih pritožb. Ta način bi bil tudi pri nas umesten.

d Dekleta iz ljubljanske okolice opozarjamo, da se 15. januarja 1940 na dr. Krekovi gospodinski šoli v Šiški, Ljubljana VII., prične kmetijsko-gospodinski tečaj, ki bo trajal do Velike noči. Pouk bo trikrat na teden, brezplačen. Le za kuhanje prispevajo učenke po 18 din tedensko. Sprejemajo se samo kmečka dekleta. Ne zamudite prilike! Prijavite se do 14. januarja 1940.

d Zadnje dni je bil zelo hud mraz v Sloveniji in tudi izven nje. Toplomer je kazal ponekod 20 in celo do 25 stopinj.

d Cene mesa se znižali, pa ne v Sloveniji, ampak na Hrvaškem. Na osiješkem magistratu je bil te dni sestanek osijeških mesarjev, na katerem so sklenili, da bodo znižali cene mesu, in sicer svezemu za 2 din pri kg, suhemu pa za 4 din pri kilogramu. Te cene bodo veljale zaenkrat za 14 dni.

d Pred uvedbo državne trošarine na žganje. Iz Beograda poročajo, da je nameravana zopetna uvedba državne trošarine na žganje v višini 10 din za liter. Nastaja pa vprašanje, kako, bo s tozadevnimi banovinskimi in občinskimi trošarinami. Te trošarine so tvorile velik del dohodkov banovine in občin, katere bodo težko pogrešale znatne vloge iz tega naslova. Z donosom trošarine na alkoholne pijače je naša banovina izvršila znatna javna dela, ki bodo morala odpasti, kar pa bi zopet bila gospodarska škoda. Zato se mora najti primeren način odškodovanja banovin in občin za te trošarine in si naj država te dohodke deli v banovino in občinami.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« voda.

d Zakaj take ramude vlakov. Železniška uprava opozarja: Zadnje dni je nastopil izredno močan mraz, ki vpliva nevarno tudi na železniški promet in povzroča zakasnitve vlakov. Živahen potniški promet pa zahteva vključno temu, da mora železniška uprava voziti dokaj dolge vlake, ki se seve le težko ogrevajo zaradi njihove velike dolžine in so zlasti zadnji vozniki pri vlakih hladnejši. To je povsem razumljivo z ozirom na omejeno možnost uporabljanja lokomotivske kotelne pare za

Zakon božja ustanova

Spominjate se, da smo lansko leto brali po naših cerkvah pastirsko pismo naših jugoslovanskih duhovnih voditeljev, katere nam je Sv. Duh postavil, da vladajo med nami Cerkev božjo. Tam stoji zapisano: Iz Svetega pisma spoznamo, da je zakon božja ustanova. Zakon torej ni od ljudi, ampak od Stvarnika človeške narave. Kot otroci svete katoliške Cerkve smo dolžni poslušati svoje škofe, njih beseda nam mora biti sveta. Še bolj sveta nam pa bodi beseda škofa vseh škofov, Jezusa Kristusa, ki je prišel božjo postavo dopolniti in ne razdirati in ne razvezati, ki jo je dal za odgovor farizejem, ki so ga hoteli skušati (kakor moderni farizeji hočejo skušati Cerkev božjo in jo z vso silo priversti do tega, da bi popustila v božjih naredbah in dovolila svobodno ločitev zakona). Z odločno besedo in s povzdignjenim glasom je govoril svet: »Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.« To je beseda, izgovorjena za vse tase, za vse državnike, za vesoljni svet. Jezus Kristus, tako piše nepozabni Pij XI., ni hotel rodbinske vezi zajeti le v svoj načrt odrešenja, ampak jo je celo porival v pravi in velik zakrament nove zaveze.

Mislečega človeka nekam neljubo pograbi pri duši, ko nekaterikrat vidi ali sliši, kako surovo in neotesano se današnji svet izraža o zakonski zvezi, o očetovstvu ali o materinstvu, o zakonski čistosti ali o zvestobi. Ne moremo drugače, kakor da zakličemo svojo besedo vesoljnemu svetu: »Kar je Bog posvetil, tega naj človeška hudobija ne umaže in ne omadežuje!«

ogrevanje. Železniška uprava opozarja zaradi tega vse polujoče občinstvo, da bo mrzav povzročal zakasnitve vlakov. Prav tako pa prosimo naj se vsi, ki nameravajo potovati, toplo oblečejo za pot, da se izognejo mrazenju in hladnejših vagonih, ki jih ni mogoče v vsakem primeru dovoljno prekuriti. Prosimo istočasno vse potnike, naj tudi sicer pazijo na to, da bi se že ogreti vozovi ne shladili. Zato naj nihče ne odpira po nepotrebnem oken in pušča odprtih vrat pri vstopanju oziroma izstopanju; prav tako naj ostanejo zaprte tudi vse prezračevalne linije nad okni. Dalje priporočamo, naj potniki zasedejo prvenstveno potniške voze, ki so čim bližji lokomotivi, ker so toplejši od onih na koncu vlaka. — Samo s tesnim in vzajemnim sodelovanjem potnikov z železniškimi uslužbenci se bo lahko doseglo, da bodo tudi v sedanjih izredno mrzlih dneh ostali potniški vlaki zadostno ogreti.

IZ DOMACE POLITIKE

p Le take naprej. Uradno poročajo iz pisarne hrvaškega bana sledeče: Zaradi zadnjih neredov, ki so jih povzročili gotovi levčarji in z namenom, da se ti neredi takoj zadušijo, je bilo poslanih v smislu banske naredbe o spremembi in dopolnitvi zakona javne varnosti in reda v državi 43 oseb na prisilen obisk v mesto Lepoglavo.

p Banovina Srbija. Priprave za ustanovitev banovine Srbije in Slovenije se bližajo koncu kakor poročajo beograjski listi. Banovina Srbija se bo razdelila na županije s sedeži

sedanjih banovin, in sicer v Cetinju, Sarajevu, Banja Luki, Skoplju, Nišu in Novem Sadu.

d Nevarno je obolel vodja starih radikalov Aca Stanojevič.

d Komunistični agitatorji begajo ljudi po deželi, kakor nam poročajo iz dolenskih hribov, češ da bo denar propadel, da ga bodo žigosali itd. Ljudje so zaradi tega zbegani ter hitro svoje borne prihranke spravijo v blago te ali druge vrste. S tem pa se povzroča v gospodarstvu zmeda in ljudem dela škoda. Oblasti naj bi pazile na take popotne ptiče ter jim zapre lažnjive kljune, da ljudi obvarujejo škode.

NESREČE

n Še nekaj požarov. Del gospodarskega poslopja je pogorel posetniku Beliharju v Senčurju pri Kranju. — Streho in seno je uničil ogenj mežnarju v Britofu pri Kranju. — Ognjeni zubljši so pokončili Smolejevo gospodarsko poslopje in mizarsko delavnico na Muravi pri Jesenicah.

d De tal je pogorela ljudska šola v Paračinu.

d Ko je nesel otročičem božična darila. Na povratku v domovino se je smrtno ponesrečil pri skoku iz drvečena vlaka ladijski kurjač Šime Keran, doma iz Sukašana pri Biogradu ob morju. Najbrž je v domnevi, da je že vlak zapustil Zidani most, kjer bi moral prestopiti v polsnu planil iz vlaka in tako nesrečno padel da si je prebil lobanjo. V letošnjem poletju mu je strela uničila dom ter si je hotel z mornariškim zaslužkom postaviti drugega. Zaradi varnosti se je vračal iz Belgije po suhem, kar je postalo zanj usodno. Komaj 36leten zapuška doma ženo in 3 nepreskrbljene otročice, katerim je prinesel božična darila.

n Požar je uničil kozolec-dvojnik, last posestnika Bedenčiča Alojza na Grosupljem.

d) Z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje je bil odlikovan g. dekan Jerič v Turnišču. Čestitamo!

d) Kmetijsko nadaljevalno šolo so otvorili pri Sv. Marjeti na Dravskem polju.

d) Zdravstveni tečaj za dojenčke. Zdravstveni tečaj za dojenčke v šolah pri Sv. Roku, na Donački gori in pri Sv. Florijanu, ki ga je pripravil Higijenski zavod, vodila pa Jazbinškova, sestra zdravstvenega doma v Rogatcu je prav lepo uspel in so se ga udeležile matere polnoštevilno. Z velikim zanimanjem so sledile predavanjem in gledale skioptične slike. Na koncu tečaja je bilo med najrevnejše matere razdeljeno perilo in obleka za otroke. razne potrebščine za dojenčke. Nad 150 revnih mater, dojenčkov in sirot je bilo obdarovanih.

d Poštne razmere v Slov. goricah še vedno niso dovoljne. Javno prosimo g. poštnega ravnatelja v Ljubljani, da pošlje svojega odposlanca, ki naj takoj preišče poštne razmere v Slovenskih goricah in dožene pomanjkljivosti, katere se naj potem odpravijo!

d) Kmetje si pomagajo s domačim zakolom živine. Opozorili smo že, da bi bilo treba kljub slinavki dovoliti v mariborskem okolišju živinske sejme, ker sedaj živina kljub velikemu

Dobro okus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrh tega služi mlo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol

DARMOL

mu izvozu nima nobene cene. Kmetje nočejo več prodajati živine prekupčevalcem in mesarjem ter so si začeli pomagati iz domačim zakolom. Vsak teden kolje drug kmet na vasi živino ter potem meso prodaja sosedom. Na ta način izkupi za meso več, kakor bi dobil od prekupčevalca za celo živinco.

d) Za 10 odstotkov je povzela plače svojim delavcem tovarna podpetnikov in Falterjeva parna žaga v Jurkloštru.

d) V Senožetih pri Rimskih Toplicah je nedavno umrl brat pokojnega pesnika Antona Aškerc, Miha.

d) Že nad 10.000 sezonskih delavcev so je vrnilo doslej iz inozemstva.

d) Kaj vse krađe. Posestnik Fran Turnšek je prijavil orožnikom v Zgornjem Dolcu nenavadno in redko tatvino 10.000 kg nalomljenega in ob cesti za prodajo pripravljenega kamnja, ki je bilo vredno 1100 din. Kamenje je odpeljal na tovornem avtomobilu neki posestnik in ga uporabil za svojo stavbo.

d) Zmrznil je. Na Štefanovo je našel čevljarski mojster Drevenšek Janko iz Spod. Hajdine v občestnem jarku pri cerkvi sv. Roka na Sp. Bregu mrtvega starejšega moškega, v katerem je takoj spoznal občinskega reveža Golca Antona s Hajdine. Revež je v občestnem jarku zmrznil.

d) Požar v božični noči. Posestniku Mihaelu Mutniku na Dolgem brdu pri Mariboru je na božično noč pogorelo gospodarsko poslopje s hlevi in vsemi zalogami ter kmetijskimi stroji. Škoda je zelo velika. Orožniki so prijeli neko 70letno ženo zaradi suma požiga. Deloma je svojo krivdo priznala ter kaže, da so dobili v roke povzročiteljico številnih drugih požarov. Preiskava se še nadaljuje.

d) Avtomobilska nesreča. Blizu Pečuhove trgovine na Spodnji Hudinji se je včeraj dopoldne ob tri četrti na 10 pripetila avtomobilska nesreča, katere žrtev je bil Gobčev hlapec Ivan Šolinc. V tem času je peljal Šolinc dvo-prežni voz po državni cesti proti Celju. Pred

Poglejte krog sebe!

Poglejte škodo alkoholizma. Poglejte vendar, kako na stotine družin strada, trpi in razpada. Krepki ljudje umirajo, mala, uboga bitja trpijo od zibelke dalje, so boleha, rahlična, pohabljeni, bedasta. Naše blaznice in bolnišnice se polnijo, so premajhne; naše ječe že ne morejo vse sprejemati množice zverinskih morilcev, nemoralnih in sadističnih ljudi. In to naj bi bilo dovoljeno, da kar mirno gledamo? Mi, ki mislimo, da verujemo v evangelij? Mi, ki se ponosno nazivamo učenci Gospodovi, in ki se drznemo moliti tistega, ki je dejal, da je brat vseh tistih, ki trpijo? Mi, kristjani, mi duhovniki, mi škofje, mi moremo brezbržno gledati, kako vesoljni potop pijančevanja uničuje našo krščansko kulturo, da bo zadušil vse duševne in telesne sile že kar v kali? (Kardinal Mercier.)

VINA

iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pive najbolj!

Do 15. t. m. imate še čas

da si pridobite pravico do ene od

500 vrednih nagrad

ki jih razpisuje »BOGOLJUB«

Prva nagrada živalni stroj

Naročite do 15. januarja »Bogoljub« - Potrudite se, pridobite čimveč novih naročnikov

Pečuhovo trgovino mu je pripeljal iz Celja na-
sproti neki voznik, takoj za njim pa tovorni
avto. Sofer je bil prepričan, da bo lahko pre-
hitel voznika in se izognil. Pri prehitevanju
pa je zadel z blatnikom v voz in ga porinil na
levo. Avtomobil je sicer peljal naprej, a na
poledeneli cesti ga je spodneslo, da je pri izo-
gibanju treščil zadnji del avtomobila v Šolin-
linca, ki je šel poleg voza, in mu zlomil tri re-
bra ter levo roko.

d) S skednja je padel v vodnjak in utonil.
V Košnici v občini Slivnica pri Celju se je pri-
petila nenavadna nesreča, ki je zahtevala živ-
ljenje Karola Tajnskega iz istega kraja. Tajn-
šek Karol je živel delj časa pri svojem bratu
Tajnsku Antonu v Košnici in mu pomagal pri
delu. K Tajnskovim so prišli muzikanti voščiti
novo leto, zaradi česar jih je Tajnshek pogo-
stil. Vsi so si ga precej provoščili. Zjutraj
okrog 8 se je ločil Karol od družbe z name-
nom, da nakrmi živino. Ko pa je Karola le
predolgo ni bilo nazaj, so šli pogledat, kje je.

Po dolgem iskanju so ga našli mrtvega v vod-
njaku, kjer je ležal že približno eno uro. Ka-
rel je šel na skedenj, zraven katerega se na-
haja vodnjak, omahnil je z lestve, padel v
vodnjak ter z glavo prebil led, tako da mu je
počila lobanja.

d) Skedenj, poln krme je upepelil ogenj
posestniku Mostniku Mihaelu na Dolgi brdi
pri Prevaljah.

d) Skratinka se je pojavila v evangeli-
žanskem domu v Murski Soboti.

d) Ogenj je uničil šupo posetnici Frumen
Mariji v Bodoncih v Hrv. krajini. Je zgorelo
tudi mnogo sena in slame.

d) V mlaki je utonila. Pred kratkim se
je zgodila v Gerlinčih nesreča, ki je zahteva-
la življenje 60 let stare vdove Marije Mihalič.
Pred hišo pokojnice se nahaja mlaka, ki je
globoka komaj pol metra, in ko je starka
omenjenega dne šla k vodi, jo je verjetno na-
padla božjast, pa je v tej vodi utonila. Med
nesrečo hčerke ni bilo doma.

Socialno skrbstvo ljubljanske občine

Dne 28. decembra 1939 je bila zopet seja
ljubljanskega mestnega sveta. Za social. skrb-
stvo je mestna občina izdala pred štirimi leti
4.840.000 din, letos pa 6.630.000 din. V štirih
letih je bilo v ta namen porabljenih skupno 24
milijonov dinarjev, pri čemer razne investicije
niso upošteevane. Med temi je treba omeniti
Zavetišče v Trnovem, ki bo veljalo 3.645.000
dinarjev, ženski azil kot prizidek Delavskemu
domu je veljal 2 milij. din. Občina je sklenila
pripraviti 250 majhnih, a zdravih in cenanih
stanovanj za delavstvo. Prva kolonija z 48 sta-
novanji za Bežigradom je veljala 3.775.000 din.
Kredit za drugo tako kolonijo pa je tudi že
zagotovljen. Zgrajena so bila štiri otroška za-
vetišča, peto pa bo kmalu urejeno pri šoli na
Ledini v lastnem poslopju. Za zasebna otroška
zavetišča je dala občina 330.000 din. Z darilom.
Mestne hranilnice bo občina začela graditi
zavetišče za onemogle na Bokalcu, kjer bo
prostora za več sto onemoglih stark in star-
čkov. Pri svojem socialnem udejstvovanju se
je občina držala načela, da daje delo, ne pa
podpore. Hkrati pa namerava svoje delo na
socialnem polju poglobiti tako, da nobenemu
delavcu ne bo več treba prositi za delo. Dela-
vec ima do dela pravico, občina pa ima dolž-

nost, da mu delo preskrbi. Socialni akciji
mestne občine so velikodušno priskočili na
pomoč meščani, vendar so pri nas nabrane
vsote v primeri z drugimi mesti prenizke.

Ves občinski svet je z dolgotrajnim plo-
skanjem izrekel zahvalo županu dr. Adlešiču
za njegova lepa izvajanja, nakar je bila seja
zaključena.

Slovenski dom

JR NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA
SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA-
MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN
STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA
ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLO-
VENCA« JR »SLOVENSKI DOM« POPOLNO
NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI
UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB-
LJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTUVILK
LISTA NA OGLED.

Proč s kamenjem na njivah

(Suha Krajina.)

»Za Bogom pa ne bom popravljale,« je rekel
Kovačev Peter, ko ga je sosed vprašal, zakaj ne
poruče kamenja po njivi. Tako je kamnita, da ne
more živina čez, plug je pa v vedni nevarnosti,
da se zvije, ali da gre na dvoje. O branjanju v
pravem pomenu ne more biti govora, ker brana
skače z ene skale na drugo. Prav tako je onemo-
gočeno globoko oranje.

So nekateri gospodarji, ki imajo že lepe njive,
očistene kamenja. Če ne že popolnoma, pa vsaj
toliko, da se lahko giblje živina, s katero se njiva
obdeluje. Mnogo je še vedno gospodarjev, ki prav
nič ne pomislijo, koliko časa se zgubi s takim
obdelovanjem, koliko orodja se pokvari in koliko
površine je s tem izgubljene. V kalastru ali v po-
sestni polji je vpisano, da njiva meri toliko in
toliko hektarjev, pa je tretjina, dostikrat celo po-
lovice površine same skale.

In travniki? Ali zaslužijo vselej to ime? Ali
ni po prostorih tako, kakor bi brano obrnil na-
rebe? Kateri kosce mora biti, ki zna in more
dobiti s koso travo ven? Kako skrbno se kosce
leto za letom ogiblje tega kamenja, ko bi bilo
dostikrat treba samo malega udarca v kladivom,
pa bi kamen ne delal več napotja. Dosti pa je
tudi kamenja, ki leži kar po vrhu, samo tekom
let se je ugreznilo v zemljo. Pa ga ni, ki bi ga
pobral.

»Za Bogom ne bom popravljale!« Četudi tako
ne reče vsak, jih je pa dovolj, ki tako ravnaajo!
Tako se leto za letom in rod za rodom čas po ne-
potrebem izgublja, kajti na prostoru, ki bi ga
lahko en kosce pokosi v 5 min., se mora sedaj
muditi po več ur, če hoče sploh kaj dobiti. In, ali
bi na očistem travniku ne dobil neprimerno več
krme, in na njivi več pridelka?

Da, »treba je za Bogom popravljati!«. Ko smo
bili v svetovni vojni na goriški fronti, smo mar-
šnike videli, kako si je priden kmet napravil male
njivice. Zemlja je bila obzidana s kamenjem, da
se zopet ni zgubila. Tukaj lahko govorijo o prid-
nosti. Zemlja s takim trudom pridobljena, je pač
dragocena.

Tudi v Suhi krajini smo kar preveč oblogo-
darjeni s kamenjem. Ni pa tako slabo, da bi se ne
dalo nič izboljšati. Če bi vsak posestnik vsako leto
iztrebil eno njivo, pa bi bile kmalu čiste in ravne.
In če ne že ene njive, pa vsaj en kos, ali pa vsaj
en sam kamen, pa bi se tekem let veliko poznalo.

Ko čitamo o velikih napravah v Holandiji,
kjer so zajezili morje, da so dobili zemljo, in v
Italiji, da so izsuševali velikanska močvirja in gra-
dijo tam sedaj cela mesta, ali nas ni sram, ko
samo tožimo, kako je slabo.

Marsikateri bivši ameriški delavec je rekel:
»Če bi doma tako delal, kakor sem v Ameriki, pa
bi tudi doma imel Ameriko.« Za par kovačev
drugje garati, ni pretežko. Doma svojo zemljo iz-
boljšavati v veliko lastno korist, to je pa prehudo.

Ne mislite, da so stare navade vselej dobre.
Ne govoriti, če je moj oče delal tako, bom pa še
jaz. Godi se pa reči tako, da se stare dobre na-
vade opuščajo, nove slabe pa uvajajo. Kako malo
je že tiste ljube preprostosti in skromnosti! Kako
je sedaj vse razvajeno od najmanjših do največjih!

Tudi država bi morala nekaj storiti za izbolj-
šanje takih zemljišč. Če se dosti govori in piše o
osevnanju zamočvirjene zemlje, je prav, da se
ravno tako nekaj stori za očisteno kamnitih
zemljišč.

V ta namen naj bi se dale izdatne podpore,
kakor za javna dela. Ljudje bi imeli zaslužek, če-
tudi majhen, vendar bi se bolj z veseljem oprijeli
tega dela.

Dokler se zemlja ne očisti kamenja, naj bi
bila prosta vseh davkov, zakaj davek je preraču-
nan od čistega donosa, tega pa nikjer ni, saj še
delo ni plačano.

Toliko se govori, da je premalo zemlje. To je
resnica. Ali resnica je pa tudi ta, da se premalo
stori za izboljšanje. Le preveč je takih, ki nočejo
za Bogom popravljati, pa rajši stradajo.

Če se za obnovo vinogradov toliko stori in se
zemlja za trto skrbno pripravi, zakaj bi se zemlja
dobro ne pripravila tudi za druge, še bolj važne
sedeže. — Kmetijski opazovalec.

V vsako hišo Domoljuba!

Kako so Finci sovjete naklestili

Za Stalinovo šestdesetletnico mu je hrabri finski narod voščil tako, da je nagnal njegovo vojsko kakor čredo ovac nazaj proti »rdečemu raju«, kjer se »cedi samo mas in mleko«. Doprisknik »Pariskega Večernika« pripoveduje o tej bitki med drugim takole:

Na severu, v pokrajini Salla so se bili dva dni. Na večer drugega dne so se Rusi umaknili

8 pikicami označeno ozemlje je finska Manerheimova črta, katero Sovjeti doslej zamažajo nasakujejo.

30 km in pustili za seboj kakih 2000 mrtvih, štiri ali pet tankov (povem samo toliko, kolikor sem videl), topove, kamione, na stotine mrtvih konj in razpršene čete po gozdovih. Preletel sem bojišče in videl, kako so lovili Ruse, ki niso imeli časa utiti. Ze nekaj tednov prej mi je poveljnik severne finske vojske nekaj namignil o tej stvari. Ko sem zvedel, da so se Rusi pomaknili naprej, sem ga prosil, naj mi dovoli, da grem pogledat prednje postojanke njegove armade. Ogrnil se je v medvedov plašč in mi rekel, da je prišel dan, na katerega je bilo treba čakati. Sporočil mi je, da lahko odidem.

Sofer, ki me je vozil, je pravkar izgubil svojega brata. Dvajsetletni Finec ni imel časa, da bi objokoval njegovo smrt. Tam daleč so se odražale na belih planotah silhuete vojakov. Tu pa tam sem videl dirjati sani, na katerih so sedeli vojaki, zaviti v živalske plašče, straže, vse bele pa so varovale pot. Ko smo prevozili 150 km, smo opazili štiri polomljene ruske tanke in celo vrsto kamionov, naloženih z živim in orožjem. Tu je bil začetek bojišča.

Šli smo naprej in prišli do nekega obrežja. Prekoratili smo reko in videli ruske strojnice ter polomljene vozove vse povsod po ledu. Morali smo malo počakati, da je finska patrila poiskala nekega Rusa, ki so ga zapazili blizu gozda. Kajti njegov rjav kožuh se je kričal bil z belim snegom. Kmalu sta se prikazala dva Finca, ki sta gnala v sredi v medvedjo kožo zavito postavo, ki je imela človeški obraz. Rus je dvigal roke nad glavo kakor tepen otrok. Gozd je bil v glavnem očiščen, kar pa je morda bilo še notri, se je skrilo in potuhnilo. Sredi ogromne zbirke zabojev, municije in mrtvih konj, ki so bili že skoraj zamešani, sem opazil prve mrtve ruske vojake.

Večina teh mrtvih Rusov je bila mlada. Ljube jih je delalo, kakor da bi bili iz slonove kosti. Zdelo se je, kakor da bi se njih obrazi od strahu skrtili. Ležali so v rojih v jarkih, kakor da bi spadali k prvi straži.

Finci in Rusi so se borili v tem gozdu na nož, mož na moža. Od tu naprej nas straže niso več pustile dalje. Finci so preiskovali gozd. Tu pa tam je presekala tišina strel iz puške in odmeval po široki dolini. Prikukala je luna in posijala na kupe mrtvih vojakov.

Plen, ki smo ga videli, nam je potrdil, kar se je tu dogajalo. Finci so se delali, kakor da bežijo in so pustili prosto pot. Rusi, pred katerimi so šli tanki, so korakali z godbo na čelu, kar so pričala najdena godala. Njih predstraže niso videli v gozdu nikogar. Finci so počakali, da so se Rusi ustavili in postavili taborišča. Ponoči so se vrgli nanje in jih pretrgali na dvoje. Tiste, ki so bili na začetku in koncu sasede so obkolili, ojačanje, ki je hitelo onim v zasedi na pomoč pa so pogнали v beg. Tako so postali zopet gospodarji ozemlja, ki so ga odstopili zaradi premoči ruskih tankov.

Bitka je divjala ves drugi dan in je prenehala naslednjo noč. Končala se je z zadnjo stražo, ki je krila umik. V nekem strganem kovčegu sem videl zbito otroško igralko — punčko, ki jo je eden od napadalcev neke našel. Najbrž jo je hotel nesti domov svojemu otroku kot spomin. Toda zadet v vrat, je ruski vojak padel vznok in iztegnil v beli noči proti severnici roko, kakor da bi jo hotel doseči.

KATOLIŠKA CERKEV

a Pe misijonskem svetu. V zadnjih mesecih je iz osrednje hiše misijonske družbe v Scheutu v Belgiji odpotovalo v misijone 51 novih misijonarjev. Med temi je 37 duhovnikov in 11 bratov. Misijonska družba iz Scheuta ima svoje misijone v Mongoliji, v Belgiskem Kongu in na Filipinih. — Eno najrodovitnejših misijonskih polj je gotovo dežela Urundi v osrčju Afrike. Leta 1900 je bilo tu le 34 oseb krščenih. Šele čez tri leta je doseglo število 100. Do konca svetovne vojne je zrasklo število kristjanov na nekaj čez 10 tisoč. Nato pa je začelo naglo naraščati. Leta 1933 jih je bilo že 107.000, leta 1935 že 253 tisoč, letos pa že 328.027. V šestih letih se je število potrojilo. K temu moramo priložiti še 84.000 katehumenov in 150.000 pripravnikov. Za oskrbovanje vseh teh stotisočev pa je na razpolago samo 64 misijonskih duhovnikov, ki se morajo poleg tega povečati še spreobražanju poganov. Če pride pri nas na vsakega duhovnika 1000 vernikov, pravimo, da je to dovolj. V Urundi pride, če štejemo samo katoličane, na vsakega duhovnika 5000 vernikov. Iz tega vidimo, kako ogromno delo vrše misijonarji in kako potrebno bi bilo, da se število misijonarjev močno pomnoži. — Visoka šola v kitajskem Pekingu ima tudi poseben oddelek za kitajske duhovnike, da se izobrazijo v višjih vedah. Zdaj obiskuje ta oddelek 25 kitajskih duhovnikov. — V kitajskem vikariatu so misijonarji zelo močno zavzemajo za begunce in ranjence. Misijonarji so stopili, da bi lažje pomagali, v zvezo z Rdečim križem. Gotovo se porajajo ravno svoji dobrotelnosti zahvaliti za velike uspe-

he, ki so jih dosegli. V preteklem letu so podelili 28.286 krstov in ustanovili 143 novih misijonov. — 75-letnico obstoja je praznovala tiskarna Misijonske družbe lazaristov v Pekingu. V tem času je natisnila 8.800.000 knjig in razprav. Prav za prav segajo začetki tiskarne v leto 1834.

ITALIJA

a Papež je obiskal italijanskega kralja. Dne 28. decembra je svetil oče Pij XII. uradno obiskal italijansko kraljevo dvojico v Kviralu. Po dolgem razgovoru z italijanskim kraljem je imel sv. oče pred zbranimi osebami govor, v katerem je zlasti poudaril, da je trajen mir med narodi možen samo na temelju krščanske pravice in ljubezni. Ves svetovni tisk, zlasti ameriški, angleški, francoski in nevtralni poroča o obisku in hvaleh papeževa mirovna prizadevanja.

DROBNE NOVICE

Novo svizanje davkov napovedujejo v Nemčiji.

242 človekoljubnih, »kulturnih«, »književnih« komunističnih ustanov je doslej prepovedala francoska vlada.

Bivši predsednik poljske republike, Mościcki, je dopotoval v švicarski Freiburg na zdravljenje.

Danske socialistične delavske ustanove so sklenile, da bodo vsi danski delavci dali enourni zaslužek za pomoč Finski.

Sovjeti so začeli pripravljati rusko prebivalstvo na nevarnost letalskih napadov.

Hitler je prebil božične praznike med nemškimi vojaki na zapadnem bojišču.

Med 17. in 24. decembrom je francoska vojna mornarica ustavila 16 ladij in zaplenila 40.000 ton blaga.

Po vseh nemških mestih so za božič priredili po cerkvah koncerte svetih skladb.

Nemške oblasti priporočajo kmetom, naj nosijo v svrhu štednje z usnjem — lesena čevlje.

Kitajci se nenadoma napadli Japonce in izvojevali nekatere uspehe.

2600-letnico svojega cesarstva proslavi Japonska v letu 1940.

V italijanski senat so bili imenovani 2 Albanci; koliko je tam Slovencev, ni znano.

10.000 parov čevljev, kupljenih za nemško vojsko, se je potopilo z nemško ladjo »Columbus«.

»Oče delavcev in kmetov«, Stalin, je z bombardiranjem z letal ukrotil uporne delavce v Ljeningradu in Kronstadtu.

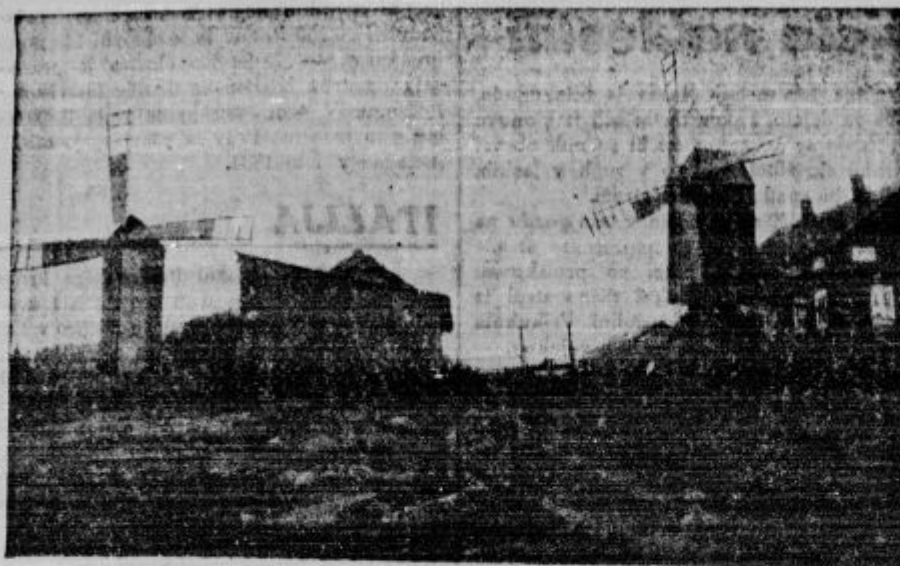
Nemška podmornica je poškodovala angleško 31.000-tonsko oklopnico.

Ene milijardo frankov izda Francija vsake tri dni za vojno.

Novo ladje — balone, ki jim ne bodo škodovali torpedi in mine, bodo izdelovali Angličani in Francozi.

10.000.000 din prispevkov za pomoč Finski so nabrali v rdeči Mehiki med božičnimi bikoborami.

n Za 10 dinarjev knjig je mogoče dobiti s malim izdatkom 5 din, ako si pravočasno omislite Družinsko pratiko s podobno av. Družine in pravočasno pošljete nagradno uganko ter ste med srečnimi izbranimi rešili. Razpisanih je tudi več nagrad po 25 in 50 din. Pošljite zato v nakupom.

Milni na veter so se le v navadi v finskih pokrajinah (na Aalandskih otokih)

Vojaki obnovljajo žične ovire

Zemljevid prikazuje 900 km dolgo in 60 km široko minsko polje, s katerim se je Anglija za-varovala

Angleški vojak je prišel na božični dopust in preden stopi med svoje, si da očistiti čevlje, da se iznebi blata s fronte.

Ujeti angleški letalec, ki je v letalski bitki ob nemški obali moral pristati na nemških tleh

Župnijska cerkev župnije Rakek, ki je stopila v vrsto ostalih župnij ljubljanske škofije dne 1. januarja 1940

Nova ljudska kola v Senožetih je bila nedavno blagoslovljena

Pogled na notranjštino nemške podmornice

Ladje v ledu

Nemška straža na zahodnem bojišču, kjer tudi vlada zima

Tokat, eno turških mest, ki mu zadnji potres tudi ni prizanesel. Kakor po drugih mestih, je po vzročil tudi tu ogromno stvarno škodo ter zahteval veliko število človeških življenj.

Del nemške potopljene ladje »Admiral Grel von Loeper«. Krogi kažejo, kam so jo zadeli angleške granate

Vojaki v strelskih jarkih

PO DOMOVINI

Dve požarni podpori

(Prežganje.)

Tik pred božičnimi prazniki je pogorela stanovanjska hiša Jakoba Bratuna, p. d. Kegljarja, v Besnici. Ker je bil naročnik »Domoljuba«, mu je tisoč din kar prav prišlo. Letos sta pogorela dva naročnika »Domoljuba« in je na ta način prišlo od uprave v našo farno dva tisoč dinarjev požarna podpore. To je dovolj velik dohatek, kako koristen nam je v vseh ozirom ravno »Domoljub«. Sedaj ob času obnovitve naročnine nikar nič ne pomišljajmo in kljub pomanjkanju, ki nas tre, plačajmo prav za prav nizko naročnino.

Petdeset let cerkovnik

Naš cerkovnik Jožef Perme je obhajal te dni posebne vrste zlati jubilej. Ta dan je namreč preteklo 50 let, odkar vrši službo cerkovnika v stiški samostanski cerkvi. Rodil se je naš Jože dne 2. januarja 1869. Oni terek je dopolnil že 71. leto svojega življenja. Preden je nastopil svojo cerkovniško službo, je bil 2 leti pomočnik v trgovini Franca Loya, ki je imel svoj lokal v samostanskem poslopu. Toda takratni župnik, Primož Ribnikar, ga pokliče v svojo službo, v službo cerkovnika, ki jo vrši še danes. Prvič je nastopil 14. decembra 1889. Ta krat se v stiškem samostanu ni bilo cistercijanov, zato so župnijo opravljali svetni duhovniki. Cistercijani so ponovno prišli v Stično l. 1898 in kmalu prevzeli tudi upravo župnije. V novo službo se je Jože prav dobro vživel. Da sta z g. žup-

nikom Ribnikarjem bila v najboljših odnosih, lahko sklepamo tudi iz tega, ker so mu g. Primož dali svojo nečakinjo za ženo. V srečnem zakonu se jima je rodilo 6 otrok, samih fantov. Najstarejši, Lojze, je kovač v Mozirju v Savinjski dolini; Viktor je krojač v Ljubljani; Jože in Albin sta doma pri očetu, prvi mizar, drugi kolar; Franca je kot narednik pri vojaki; najmlajši, Ivan, pa je umrl že v nežni mladosti. S prihranki si je naš Jože kupil l. 1908 sedanjo hišo, ki sta jo sinova Lojze in Jože l. 1931 lepo prenovila in popravila. Če bi vprašali Jožeta, naj nam pove kaj iz svojega življenja, bi nam med mnogimi drugimi zanimivostmi povedal tudi to, da je vršil službo cerkovnika pod sedmimi župniki in je kot cerkovnik pripravil za devet birm: 1 pod škofom Missio, 6 pod škofom Jegličem in 2 pod sedanjim škofom Rožmanom. Pri vojaki ni bil nikoli. Pri prvih naborih je bil izvržen, češ da je preslaboten. Med svetovno vojno pa je pred vsakim naborom nekaj obolel, da je tako tudi takrat ušel vojaški suknji. Prejšnja leta je bil stalen naročnik »Domoljuba«. Imel ga je od l. 1898 do l. 1936, ko mu je umrla žena. Jože Perme je še vedno zdrav in vesel. K lepemu jubileju mu vsa župnija čestita in mu želi še mnogo zdravih in veselih let.

Utik pri Voditah. Na praznik sv. Štefana smo imeli v naši podružnici vsakoletno sv. opravilo. Ljudje so kljub mrazu prihitali v obilnem številu od blizu in daleč, da izprosijo blagoslova za živino. — Da je naš kraj izredno zdrav, priča zelo majhno število smrtnih primerov. Nasprotno pa zaznamujemo zelo lep prirastek v rojstvih, in smo pred kratkom dobili v vasi celo dvojčce. — Samo eno težavo imamo pri prejemanju »Domoljuba«. Čeprav smo samo 18 km od Ljubljane, ga vendar beremo šele v petek ali soboto. Naj se ta nedostatek odpravi!

Cerkije pri Kranju. Na sv. Štefana je v Poženku nenadoma umrla 63-letna Podgoršek Helena. Sveti naj ji večna luč. Isti dan je imela v mali dvorani občni zbor Sadržarska podružnica. Z malimi spremembami je bil izvoljen stari odbor. Podružnica ima motorno škroplilnico, skupna vrednost inventarja znaša 10.000 din, kar so člani s

pridnostjo spravili v 6 letih skupaj. — Spored večerov kmečko-prosvetnega tečaja je sledeč: Kratko zunanje politično poročilo, nato glavno predavanje, potem še kako krajše predavanje in prosta razprava. Vrši se ob torkih in četkih zvečer ob sedmih. Le pridno se ga udeležuj!

Noti. V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih 9, umrlo jih je 6 ljudi. Poročeni so bili 4 pari. — Naročniki »Domoljuba«, obnovite naročnino, da si boste pridobili pravico do tvebanja in do požarne podpore! — Na Vanju pri Litiji je odšla v večnost Batia Antonija. Naj v miru počiva!

Stopiče. Naš šolski upravitelj Namut Anton je iz službenih in rodbinskih ozirom premečen na novo učno mesto v Crnuče. Bil je v šoli pri vzgoji otrok, kakor tudi izven šole mož na svojem mestu. Vodi je tudi tajniške posle pri naši stranki. G. upravitelju kličemo: Hvala Vam in bodi Vam na novem službenem mestu sreča mila!

Radeče pri Zid. mostu. K večnemu počitku smo spremili Jakoba Mraka, žand. vodnika v pokoj. Naj mu sveti večna luč! — Novo leto je tukaj, zato skrbite naročniki »Domoljuba«, da bo naročnina plačana pravočasno! Naročite »Domoljuba« tudi tisti, ki še niste naročeni!

Vekle pri Kranju. Prosvetno društvo v Veklem bo vprizorilo na novem odru igr v 5 dejanjih »Reveček Andrejček« dne 7. januarja 1940 ob 3 popoldne.

Radmirje. Fantovski odsek pri Sv. Frančišku Ka. uprizoni na dan sv. Treh kraljev ob pol 8 v društvenem domu velezabavno komedijo v 3 dejanjih »Bulalet«. Cenjeno občinstvo že sedaj opozarjamo, da kdor se hoče od srca nasmejati, naj ne zamudi prilike!

Smartne pri Litiji. Fantovski odsek priredi na praznik popoldne velezabavno burko »Repočev — gorski duh«. Če ime samo vam jamči, da se boste nasmejali do solz.

Cerkije ob Krki. Marijin vrtec je staršem in vsem ljubiteljem otrok za novoletno vožnjo uprizonil brez vstupnine v dvorani Katoliškega doma ljubo božičnico z živimi svetopisemskimi slikami. Vse gledalce son aši malčki spravili v veliko veselje. V nedeljo, 7. jan. pa uprizoni Kat. prosv. društvo povojno dramo v treh dejanjih »Vrnitev«. Ljubitelji lepih iger iskreno vabi odbor. — Dne 27. dec. je umrl v vasi Boršt posestnik Lopatiš Jože. Pokopan je bil 29. dec. Pogreba se je udeležilo lepo število mož in celotni odbor Hranilnice in posojilnice v Cerkljah, pri kateri je pokojni

Besede

(Povest)

Spisal M. Velikonja. Ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Bilo mu je obupno pri sreč. V možganih mu je kluvalo in vrtalo kot žareč črv. Vedno iznova si je klical v spomin, kako je Rupar pograbil stol, kako so stoli zgrabili in kaj je rekel. Videl je njegov beani pogled, iz žepa se mu je belil časnik, potem ga je vrgel Vidmarju v lice, potem ga je videl na tleh in Grm je še čiknil nanj. Rjava slina se je razlezla na papirju, ko ga je Bazk vrgel v kot.

To je bilo Brusu živo v spominu.

In za njimi so šli vsi razen Grma in Benka, Benko pa je krilil pijan z rokami in kričal:

»Dajte vile, da izkidam, vse izkidam na gnojišče. Se tebe, Brus. Kaj se tako držiš, kakor bi te obešali!«

O, Brusu je bilo tudi zdaj prav tako pri sreč. Kaj bo, kaj bo, kaj bo? Kakor ura mu je tolklo to vprašanje v sencih in ušesih. Kaj bo, kaj bo, kaj bo?

Vrgel se je na posteljo, a ni do jutra zatianil oči. Prepadel in neprespan je sedel k kavi. Ni mogel vzdržati, potožil je ženi.

»Eh, nič se ne boj, bo že kako! Nobena stvar ni tako huda, ko si se ogledaš ob blizu. Počakaj, kaj bo?«

Vidiš žensko! Bo že kako! Ko si vse ogledaš ob blizu! Reč že, toda leva pa ne. Ne, leva pa ne moreš gledati! To mu je šinilo v možgane, skoraj se je zasmel. »Levi! Počakati, kaj bo. In samo leva ne čakati,

ne gledati od blizu! Ta misel ga je prav razvedrila. Ker ni bil prespan, so mu misli čudno zdrkale od predmeta na predmet. Od leva na Vidmarja in zdelo se mu je, da vidi Vidmarja z bičem sredi levov in da okoli njega vrše hrupne živali.

»Ali spiš?« ga je poklicala žena.

»Da, skoraj bi bil zadremal!«

Zdrnil se je in vstal, moral je v občinsko pisarno.

Visoka češnja v Vidmarjevem bregu je tresla v jutro črnkasto svetle šope, kakor bi visele debele kaplje krvi. Odkar je Lende zgrmel z nje, si ni nihče upal nanjo brez lestve. Češnje so se vablivo svetlikale, kukale izpod listov ter pripogibale vejice, kot bi hotele same na tla. Brus je strmel vanje, pripognil s palico vejo ter utrgal. »No, če je Lende padel z vrha, je dobro, da še živi!« se je ozrl. »Samo otroku je to manj, kakor če bi drugi padel s peči. Lende pa ima dovolje!« In je stopal v občinsko pisarno. »Počakati, počakati, samo lev ne čaka.« Srce se mu je krčilo, ko je premetaval prejšnji dan došlo pošto.

Se ni dobro sedel za mizo, ko ga je nekaj xbodilo: Glavar je zahteval odgovor zaradi tiste gnojnice. Da je nujno in naj se opraviči zamuda. Pa imaš leva! On ve, v kakšen paragraf teče gnojnica. Toda tajnik! Nevoljen je odložil papir. Počakati, da ogledaš reč ob blizu. Če pa je lev? Bral je drugo pisanje. Zapovedane so bile volitve novega župana. To ga je streslo. Drugi teden v sredo. Drugi teden v sredo! Torej, tisto sredo se bo videlo, ali je lev ali reč, ki se da počakati. Toda pri tem razmišljanju mu je šinila rešilna misel. Polanca ima ključ v rokah in on bo odločil! Polanca pa je še pod Vidmarjevo streho... »Kjer hudič nič več ne more, pošlje žensko!« je ponavljal sam pri sebi! Vidiš, tu je Polanca!

RAZNO

Manj nepotrebnih izumov. C. Dur Coleman, tajnik angleškega patentnega urada poroča, da so lansk leto v tej državi prijavili preko 36.000 novih izumov, za 1000 manj nego v prejšnjem letu. To nazadovanje je pripisati temu, da izumitelji nečejo izgubljati časa s registracijo nepotrebnih izumov. Da bi dali britskim izumiteljem letos več pobude, bodo v vsej kraljevini priredili celo vrsto razstav novih izumov.

Skrivnost obmejne gore. V okolici Limburga ob holandsko-belgijski meji stoji gora, ki jo imenujejo Flamci »Pietersberg«. V tej gori je vse polno podzemeljskih votlin in duplin, ki niti ušesnjaki ne vedo, kako so nekdanj nastale. Ta gora in njene votline pa so zadnje dni začele silno zanimati vse obmejno prebivalstvo. Zaradi precejšnje razlike v cenah, ki je med cenami v Belgiji in cenami v Holandiji, se je tukaj silno razvilo tihotapstvo. Ker pa je tudi tamkajšnja meja od obeh strani po carinskih stražah močno zava-

nodeloval nepretrgoma 18 let kot odbornik. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokojnika v imenu moške Marijine družbe in apostolstva mož domači župnik g. duh. sv. Žust, ki je v lepih besedah orisal vrline pokojnika, kot vzor katoliškega moža. V imenu Hranilnice in posojil. v Cerkljah se je od njega poslovil pred. nadzorstva.

Vaša. Dočim nas je med letom zapustilo ter se preselilo v večnost le 14 župljanov, so pa koncem leta umrli kar 4 farani. Pogrebala bo Jančeva hiša na Konju žalostno umrlega gospodarja. — Znakrat bo ostal nenadomestljiv vsej okolici Mačkov stric in Vaš, ki ti je za par dinarjev naredil in popravil vse, kar si hotel: lonce, ure, kafe, kotle, vozove, orodje. — Bridka izguba je zadela tudi Baticovo hišo na Konju, ki je izgubila dobro gospodinjstvo in skrbno mater nedolžnim otrokom. — Vsem tem, pa tudi Venetovemu očetu iz Gore naj sveti večna luč!

Trbovlje. Pri nas je prenehala stavka v premogokopnih obratih, ker so delavci spoznali, da so stavke poskusili izzvati neodgovorni komunistični elementi, ki bi radi ob dogodkih v velikem svetu kovali kapital zase in za svoje koristi. — Na povratku iz Belgije v domovino se je smrtno ponesrečil pri skoku iz drvečega viška ladijski kurjač Šime Keran iz Sukašana pri Biogradu. Pokopali so ga na trboveljskem pokopališču.

Št. Jernej na Delenjskem. V pleterskih gozdovih si je pri sekanju lesa zlomil nogo Jože Goršek iz vasi Vrhpolja. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico v Kandiji. V letošnjem letu so nam umrli kar 3 ključarji. Najbolj je prizadela cerkev Lurke Matere božje, ki je izgubila kar dva, in sicer Franca Lutarja iz Stare vasi in Franca Škedijskega iz Rakovnika. Naj jima sveti večna luč. Vsi, ki želite naročiti Domoljuba, Slovenca in Slovenski dom, se oglasite ali v župnišču, ali pa pri poverjeniku. Ne prezrite Domoljubovih nagrad.

Bele vode. Kljub težkim časom smo gospodarstvo in prosvetno napredovali. Letlasi smo imeli še dokaj dobro, posebno krompir je lepo obrodil, čeprav po drugih krajih ni tako. Čez poletje smo prenovili župnišče, ki je pred letom pogorelo. Mladina se je z vso dobro voljo oklenila velikega mladinskega g. provizorja Franca Križana, ki je prišel spomlad k nam. Ustanovil FO, DK in oba prav lepo napreduje. Prosvetno društvo prav lepo deluje in je priredilo že več lepih iger. Mladina, okleni se dobrih katoliških društev in ne bo ti žal. V tem letu nameravamo prenoviti staro

(Nadaljevanje na 12. strani).

Vsak je svoje sreče kovač!

Zato pohitite!

700

vrednih nagrad vas čaka!

Prvi dve nagradi po 5000 din v gotovini

Dobitke

morejo dobiti vsi kraji, ker bo žrebanje po skupinah. — Zato takoj naročite »Domoljuba«
Plačajte naročnino. — Lepe nagrade so zastonj!

rovana, so se tihotapei izmislili, da bi se bilo napak, ko bi se pri tihotapljenju poslužili duplin te obmaje gore. Kdo ve, kdo jim je to svetoval, dejstvo je, da so se začeli posluževati podzemeljskih poti za prehod iz ene države v drugo. Podzemeljska pot skozi jame in dupline pa je zelo težavna in večkrat celo za življenje nevarna. Nekega dne se je na taki podzemeljski poti smrtno ponesrečil tihotapec. Tako je stvar prišla na dan in je za to skrivno pot pod zemljo izvedela tudi carinska straža. Obmejna straža je sedaj vedela, kako se godi in je brž dala zabetonirati izhod iz jame. Toda drugo jutro je straža ugotovila, da so tihotapeci vseeno ali skozi goro na ono stran, ker so si v eni sami noči drugje izkopali drug izhod. To jim ni bilo niti preveč težavno, ker je kamen tiste gore zelo krhek in se rad krulji in lomil. Obmejna straža je brž zazdala, da to luknjo. Pa tudi to ni nič pomagalo, ker so si tihotapeci izkopali še tretjo luknjo.

CITAJ »DOMOLJUBA«!

»Oh, Polonca!« je hrnel v kuhinjo. »Brizganec! Zejen sem!«

Ko mu je natočila, je pogledal deklico in se ozrl okoli. Sama sta bila.

»No, Polonca, kaj pa France?« jo je vprašal naravnost.

»Kaj bi!« se je otreslo dekle in zardelo.

»No, kaj bi, saj veš, kaj bi!«

»Pusto se drži!«

»No, če bo oče župan, bo že boljše!« je pomežiknil Brus dekletu.

»Domov bom morala. Rekli so, da bom morala. Naj povem! Oh, oče Vidmar gotovo ne bo župan. Danes je strašno slabe volje!«

»Ne Vidmar, tvoj oče bo župan!« je dejal vedno. »Gotovo bo, In kdo naj bo drugi! Kakor ustvarjen je. Le povej mu, Polonca, da sem rekel, da je kakor ustvarjen. In ti županova hči! Presneto, če France ne pride snubit po kolenih —.«

»O, Ježeš Marija, po kolenih! Zakaj pa po kolenih?« se je plašila Polonca. »Še tako nič ne omeni!«

»Ko ga moti še Rezka in ne ve, da bo tvoj oče župan. Le povej, da sem rekel, da je že zadnji čas, da dobimo takšnega župana. Župana, ki se je sam postavil na nogo.«

»Komu? Francetu?« je vprašala Polonca.

»Očetu! France bo že sam prišel za teboj!«

Polonca je kar gorela. Oče župan in ona županova hči. Toliko, da je ni zadušilo, tako jo je ta novica tiščala v grlo. In bi se potem morali zglasiti pri njih orožniki in financarji in kdor kaj veja.

»In gostilno morate dobiti. To je prvo. In v gostilno bo prišel France! In potem bo kmalu poroka!«

»Brus!« je planila na noge. »Brus, če bo to res, bom vaša punco peljala k birmi!«

»O, to uho sem pa kupil. Tu imate potrdilo!« očeta. Samo ti moraš malo pomagati. Le povej mu, da komaj čakam, da ga dobim za župana.«

»Saj mu bom!«

»Veš, bojim se tudi zaradi službe. Če mi odpovedo! Saj veš, Polonca, otroke imam in družino in ženo. Kani naj gremo! O vem, tvoj oče to razume, toda dopovej drugemu, dopovej! Bo prej krava čevlje krpala. Zato mi je tudi na tem, da je župan prav tvoj oče. On razume človeka, saj razumeš, on razume reveža in mu bomo reveži hvaležni!«

»Nič se ne boj, Brus, le nič se ne boj!«

Tisti hip sta vstopila orožnika in Siegl. Vprašali so po Francetu. Da ga ni doma, je odvrnil Brus.

»O, saj je,« je dejala Polonca, »V kleti je. Ali naj ga pokličem?«

Brus bi jo bil rad prebodel z očmi. »Teslo!« ji je dejal sam pri sebi.

Da ne, da bodo sami stopili k njemu. Našli so ga, ko je valil velik sod v kotu. France se je smejal, ko so zahtevali puško. In zakaj zahtevajo? Ker da je Siegl našel srnjakov uhelj na oknu.

»O, to uho sem pa krpil. Tu imate potrdilo!«

In jim je pokazal potrdilo mesarja Marca, da je kupil uhelj pri njem.

(Nadaljevanje prihodnjaki).

**Zahtevajte v vsah javnih lokalih
najboljši dnevnik »SLOVENE«!**

romarako cerkev pri Sv. Križu za stoletnico, odkar je bila sezidana. Če bo količnik mogoče, bomo zgradili tudi prosvetni dom, da bodo imele naše organizacije primerne prostore. Prišel je čas, da obnovimo naročnino za naše liste. Posebno priporočamo »Domoljube«, ki je vaš prijatelj in svetovalec. Kdor ga še nima, naj ga naroči pri zastopniku S. M. Nanj se obratujte tudi tedaj, če časopis neredno prihaja.

Brdo pri Lukovici! Ono nedeljo se je vršil v dvorani občni zbor tukajšnjega prosvetnega društva. Iz poročil, ki so jih podali odborniki društva in odsekov, je bilo razvideti, da je imelo društvo v preteklem letu kaj živahno delovanje. Društvo ima dramatični deklinski in pevski odsek. Društvo je priredilo enodnevnemu zadržno-gospodarski tečaj, ki je bil zadovoljivo obiskan. — Posebno razveseljuje so bila poročila Fantovskega in deklinskega odseka, iz katerih je bilo posneti, da ima društvo veliko oporo za vse delovanje ravno v teh dveh odsekih. — Pri volitvah je bil izvoljen novi odbor s predsednikom M. Jeretino.

Mekinja. Prosv. društvo uprizori v nedeljo, 7. jan. ob pol 4 pop. igro o treh božičih: »Trije kralji«. — Sodelovali bodo najboljši stari igralci, eden od teh pride v ta namen iz Ljubljane. Obeta se bogat užitek. — Pri »Cezetu« je v 84. letu umrla ga. Jerica Kronabetvogel. Bolehala je že nad 3 leta. Imela je vedno odprte roke za siromake. N. p. v. m.

Metlika. Dne 20. dec. smo pokopali posestnico Marijo Simonič iz Drašič 16. Bila je dolgaletna naročnica »Domoljuba«. Naj počiva v miru, ostalim pa naše iskreno sožalje! — Dne 24. dec. pa je naglo umrl Anton Vrvičar iz Metlike, kateri je do polnoči še delal kot čevljar, nakar mu je postalo slabo in je umrl star 45 let. — Dne 24. dec. so se udarili lovci iz Karlovca in divji lovci na Hrvaškem na Vel. Vrh pri Kamanju. Lovski čuvaj je ustrelil enega na mestu do smrti, drugega pa težko rani. Kakor znano, se Hrvati upirajo in ne pustijo lovcev loviti po loviščih in zahtevajo prost lov tudi za kmete. Pogorel je Badovinac na Ostrižu pri Radovici. Dne 26. dec. ponoči je izbruhnil ogenj v valjčnem mlinu zraven hiše; ogenj je upepelil mlin, gospodarsko poslopje; zgorel mu je tudi 1 avtomobil. To je že tretji požar pri Badovincu. Škoda je krita z zavarovalnico. — Izredno dobro je bila obiskana igra na praznik 26. dec. Dvorana je bila nabito polna gledalcev, katerim se je igra, kakor tudi izvajanje zelo dopadlo. — Novo leto, in zopet bo treba pla-

čati naročnino za »Domoljuba«. To storite kmalu, mogoče prav vas čaka dobitek 5000 din; upajmo, da nas letos ne bo preskočil žreb, saj smo mi Metličani na prvem mestu z naročniki v Belokranju. Ako rabite kako pojasnilo glede naročnine, se obrnite na našega zastopnika, ki vam bo vse razložil.

Zalog pri Ljubljani. - 29. decembra 1939 je pri nas umrla 64letna zasebnica Antonija Bertič. Bila je zelo verna in blaga žena. Ob vsakem vremenu je napravila skoraj tri kilometrske poti iz Zaloga do farne cerkve pri Dav. Mariji v Polju. Bolehala je že več let. — Zadnjikrat je bila v cerkvi pri sv. maši prvi petek v decembru. Poročena je bila samo osem let, zakaj mož-železnikar se je pred 29 leti v službi smrtno ponesrečil. Bog daj blagi pokojnici večni mir in pokoj!

Šenčur pri Kranju. Prosvetno društvo v Šenčurju priredi v nedeljo, dne 7. jan. 1940 ob treh popoldne v Prosvetnem domu lepo ljudsko igro v petih dejanjih s petjem. Igra se imenuje »Krucica«. Nastopa 40 oseb.

Kriš pri Komendi. Pri nas je v sredo, 27. decembra bogudano zapustila ta svet in se preselila v boljše življenje v 58. letu starosti Peterlin Marija, mati naših prosvetnih delavcev. Pokojna je bila verna in dobra mati. Kot dekle je bila 16 let cerkvena pevka. Naj počiva v miru!

Bučka na Dolenskem. V petek pred božičem, 22. decembra je vendarle prišel med nas novi dušni pastir g. I. Hrovat. Vsi župljani mu želimo pri njegovem delu kar največji blagoslov božji, da bo mogel delovati za častni in večni dobrobit vseh župljanov. G. župnik Bog Vas živi! — Tukajšnja občina je dobila vagon koruze, katero je razdelila med občane po nižani ceni. Pohvaliti moramo to plemenito dejanje občine, ki bo omogočilo cenejši nakup koruze manj premožnemu ljudstvu.

Podbrezje. V težkih časih živimo in nič več nam ni do norčij, kakor včasih, četudi se je začel predpustni čas. Tudi v našem društvu se nam zdi

primerno, da letos delujemo času primerno, zato bomo v nedeljo, 7. januarja 1940 mesto običajnih burk, vprizorili dramo »Podrti križ«, ki je vzela iz življenja današnjih dni. V njej bomo videli, kam pelje moderna brezverska vzgoja današnjih dni človeka, ki je od doma dobro vzgojen, pa je padel v komunizem. Vmes pa se prepletajo slike lepega vsakega življenja, tako da bo vsak sledil tej vsi akosi zanimivi in napetimi dramami z zanimanjem in zadovoljstvom. Igro toplo priporočamo vsem domačinom in tudi okoliščinom, gotovo na bo nikomur žal. Začetek ob 3 popoldne.

Prežganje. Prav na sveti božični večer je umrl previden s svetimi zakramenti za umirajoče v Malem vrhu, v 65. letu starosti, Anton Jančar, p. d. Buš. Bog mu daj večni pokoj! — V soboto 30. decembra je pa v zgodnjih jutranjih urah zatislil svoje oči v desetem letu starosti Ivan Černe »Makatarje« iz Reke-Gozda. Bil je priljubljen med šolarji in med odraslimi. Večni pokoj!

Sava pri Litiji. Prosvetno društvo uprizori dne 6. januarja ob pol 3 popoldne zanimivo igro »Učiteljica«, ki se v tukajšnjem okoliščju še nikoli ni igrala. Dne 7. januarja se na željo Vatanov ponovi ob 11 po sv. maši. — 17. decembra smo imeli lepo božičnico, pri kateri so bili obdarovani vsi šolarji. — Ker so v Kresnicah dobili elektriko že 23. decembra, upajmo, da tudi mi ne bomo predolgo nanjo čakali.

St. Gotard. Tukajšnja šola je 17. decembra priredila božičnico svojim učencem. Obdarovanih je bilo 145 otrok s toplim perilom in z obleko. Veselje otrok je bilo veliko, saj je bila vrednost razdeljenih darov preko 4000 din. Zahvala gre našim trem gđ. učiteljicam, krajevnim činiteljem in posebnim pa tvrdkam: Marko Rosner, Maribor; »Inteks«, Kranj; »Jugočeška«, Kranj; »Metka«, Celje; Hutter in drug, Maribor in »Domači proizvodi«, Kranj, ki so k božičnici zelo veliko prispevale, ter se jim vsi obdarovanci toplo zahvaljujejo. — Katoliško prosvetno društvo v St. Gotardu vabi na božično predstavo, katero priredi na dan sv. Treh kraljev ob 3 popoldne v cerkveni dvorani v St. Gotardu z uprizoritvijo božičnega misterija v 4 slikah: »Henrik, govavi vitez«.

Blagovica. V zadnjih dveh mesecih so umrle štiri žene naše župnije. Marija Sever, doma na Češnjicah, in Marija Cencelj, p. d. Filra, ter Frančiška Omahna iz Petelinjke in Marija Moneta iz Siatenka. Jergovčovo posestvo v Petelinjku je tako ostalo sedaj brez gospodarja in otroci brez staršev, zadnja pa je zapustila tudi več mlaih otrok.

54

Gospod Volodijovski

»Mihalek,« je rekla, »vojakom je za okni tako hrup, ukazi jim dati sodček.«

Ta pa, nenavadno razveseljen, ji je začel poljubljani ročice in krikniti:

»Tudi krvi bi mi ne bilo žal, da bi le tebe razveselilite!

Nato je sam skočil na dvorišče, da bi vojakom povedal, na čigavo priprošnjo bodo dobili sodček, ker je hotel, da bi bili Baši hvaležni in bi jo tem bolj ljubili.

Ko so torej v odgovor tako strahovito zavpili, da se je začel kar sneg usipati s strehe, je mali vitez še zaklical:

»Pa še ustrelite iz mušket, gospe v pozdrav! Ko se je vrnil v sobo, je Baška ravno plesala z Azijo. Ko je Lipek z rokami objel to sladko postavo, ko je čutil toploto, ki je prihajala od nje, in njen dih na svojem obrazu, so se mu zenice skoraj popolnoma zaobrnille in ves svet se mu je pred očmi zavrtel. V duši se je odpeval raj, večnosti in vsemu razkožju, vsem hurisam in je želel imeti edino njo.

Med tem sta priplesala mimo Novovijejske in ko je Baša zagledala njeno karmezinasto suknjico, jo je prijetla radovednost, ali ni Azija že priznal dekletu ljubezni; zato ga je vprašala:

»Ali se še nisi izjavil, gospod?«

»Ne.«

»Zakaj?«

»Ni še čas,« je odgovoril Tatar s čudnim izrazom v obrazu.

»Ali si zelo zaljubljen, gospod?«

»Na smrt, na smrt! je zaklical Tuhaj-bejevič s tihim, a hripavim glasom, ki je bil podoben krokarjevemu krakanju.

In plesala sta naprej, takoj za Novovijejskim, ki je tvoril sedaj s svojo plesalko prvo dvojico. Drugi, ko bili dame že zamenjali, on pa Zoše do-

slej ni izpustil, posadil jo je le trenutno na klop, da bi se mogla odpočiti in priti do sape, potem pa je znova divjal.

Slednjič je obstal pred kapelo, objel z eno roko Zošo, drugo uprl v bok in kriknil godecem:

»Krakovskega, muzikant! Naprejt!

Ti pa, pokorni povelju, so takoj urezali krakovskega. Tedaj pa je začel gospod Novovijejski z nogo udarjati ob tla in zapel z mogočnim glasom:

»Bister virček teče,

tamkaj v Dnjestrju gine,

tak, dekle, v tebi

srce moje ginei!

U-hač

In ta »u-ha« je zakričal tako po kozarčko, da se je Zoška od strahu kar sesedla. Prestrašil se je tudi v bližini stoječi resnobi Naviragh, prestrašila sta se oba učena Anardrata, gospod Novovijejski pa je vodil ples dalje; dvakrat je zakrožil okoli po sobi, obstal pred godbo in znova zapel o srcu takole:

»Gine, ne izgine

v Dnjestrju, še živi,

tamkaj še v globini

prstanček ulovil!

U-hač

»Zelo lepi ritmič! je zaklical gospod Zagloba. »Jaz se v tem spoznam, ker sem jih tudi jaz nekdar nemalo zložil! Lóvi, kavalir, lóvi! In kadar prstan ulovil, tedaj ti jaz zapojem v tem-le smislu:

»Vsak deklit je goba,

vsak fantit kresilo,

le krešita živo,

isker bo obilo!

U-hač

»Vivat, vivat gospod Zagloba!« so kriknili častniki in tovariši s tako ogromnim glasom, da se je kar prestrašil resnobi Naviragh, da sta se prestrašila oba učena Anardrata; z nenavadnim strmenjem so začeli gledati drug na drugega.

Gospod Novovijejski pa je še dvakrat zakrožil naokoli in posadil slednjič na klop Zošo, ki je bila vsa zasopla in v strahu zaradi kavalirjeve

drznosti. Bil ji je zelo drag, saj je bil tako junaki in odkrit, pravi plamen. Toda prav zaradi tega, ker še ni doslej takih srečala, se je je polastila velika zmedenost; zato je še bolj pobesila očke in sedela tiho, tiho kakor miška.

»Zakaj molčiš, gospodična? Zakaj si žalostna, kaj?« jo je vprašal gospod Novovijejski.

»Ker je očka v sužnosti,« je odgovorila Zoša s tenkim glaskom.

»Kaj za to?« je rekel junak, »rajši zapleši! Pogled, gospodična, po tej sobi: tu nas je precej kavalirjev, pa, pri moji veri, nobeden izmed njih ne umrje naravne smrti, ampak od poganskih strelce ali pa v okvilih Dames menti, jutri tebi! Tudi je vsak tukaj na tej meji koga izmed svojcev izgubil, veselimo se pa zato, da bi Gospod Bog ne mislil, da se pritožujemo zaradi službe. No, vidiš! Rajši zaplešimo! Nasmehni se, gospodična, pokaži očke, sicer bom mislil, da me sovražiš!«

Zoša sicer ni dvignila očk, zato pa sta se ji jela dvigati kotička pri ustih in dve jamic sta se ji pokazali na zardelih licih.

»Ali me ljubiš, gospodična, vsaj malo?« je znova vprašal kavalir.

In Zoša na to s še tišjim glaskom:

»I... seveda...«

Ko je gospod Novovijejski to slišal, je poskočil na klopi, zgrabil Zošine roke, jih začel pokrivati s poljubi in govoriti:

»Dobljeno, kakopak! Smrtno sem se zaljubil vate, gospodična! Nobene druge nočem, samo tebe, gospodična! Krasičota ti moja najmilejša! Hej, kako te ljubim, gospodična! Jutri padem materi k nogam! Kaj jutri, še danes to storim, ko sem gotov, da si mi prijazna!«

Strašen pok strelor za oknom je udušil Zošin odgovor. Razveseljeni vojak je namreč tako streljal Baški na zdravje; strelce so se šipe, strele so se stene. Tretjič se je prestrašil resnobi Naviragh, prestrašila sta se oba učena Anardrata, poleg njih stoječi Zagloba pa jih je začel latinsko miriti:

Vse so imele dostojen pogreb. Naj počivajo v miru! — Na tretjo adventno nedeljo je tukajšnje šolsko vodstvo priredilo v našem društvenem Domu prav lepo božičnico. Na sporedu je bilo petje, deklamacije in ljubka božična igrlica, ki so jo otroci prav duhno igrali. Ob tej priliki so bili tudi vsi šolski otroci obdarovani. Kakor hitro bo pa banska uprava za naš šolski okoliš letos sicer skromne, pa vendar z veseljem sprejete prispevke nakazala, bodo izmed potrebnih šolskih otrok obdarovani vsaj še najpotrebnejši. Dvorana je bila polna obiskovalcev. Šolskemu vodstvu pa se starši tem potom iskreno zahvaljujejo za vso vzgojo, skrb in požrtvovalnost, ki jo izkazuje njihovim otrokom, obenem pa izražajo željo in prošnjo, da bi se take božičnice prirejale vsako leto. — Kakor slišimo, nas namerava Prosvetno društvo v kratkem razveseliti z lepo in poučno igro.

Smartno pri Litiji. Na praznik sv. Treh kraljev se vrši v dvorani zadrage, takoj po prvi sv. maši, redni občni zbor krajevne Kmečke zveze v Smartnem pri Litiji. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora svoje stanovske organizacije udeležijo v polnem številu. Pridite vsi, možje in žene, fantje in dekleta. Pogovorili se bomo o delu v pretekli dobi in napravili načrt za novo poslovno dobo. — Odbor.

Škofja Loka. Na sv. Tri Kralje ob 8 zvečer bodo uprizarili naši delavni študentje v Društvenem domu dramo v 3 dejanjih: »Sveta si, zemlja!«. Igra nam prikazuje borbo kmečkega fanta, ki je odšel v Ameriko, ker so mu natvezli najgrše stvari o svoji izvoljenosti. Toda tujina mu ne da pokoja in se vrne. Najde pa izvoljenko poročeno z bratom. Ob udarcih, ki zadevajo družino, se brata stremeta in se opirata dela na domači grudi. Predprodaja vstopnic v trgovini Lado Finžgar. Vabijo loški študentje.

Sava pri Litiji. Prosvetno društvo na Savi uprizaro na praznik sv. Treh kraljev igro »Učiteljica« v 3 dejanjih. Ponovitev bo v nedeljo, dne 7. januarja. Vljudno vabljeni! — Sedaj je prišel čas za naročanje časopisov. Vsak zaveden Slovenec bo naročil in bral samo katoliški časopisje. Upamo, da nam bodo ostali zvesti vsi dosedanjí naročniki. Opozarjamo na lepe nagrade, katerih, tako upamo, bomo tudi Savačani deležni.

Št. Janž na Dolencem. Kmečka zveza in selekcijsko društvo prirediti v dneih 6. 7. in 8. januarja 1940 kmetijski tečaj. Predavanja bodo v društveni dvorani, in sicer v soboto in nedeljo od pol 8 do pol 10 dopoldne, od 11 do pol 1, od 3 do 5 popoldne; v ponedeljek od 8 do 12 dopold.

in od 2 do 4 popoldne. Predavali bodo: zastopnik KZ, banovinski kmet, referenti in živinozdravniki. Vabljeni vsi kmečki ljudje, posebno pa kmečka mladina.

Raka pri Krškem. Na Raki je nenadno umrla Ribčeva Mina. Večni ji mir! — Zima nas je dokaj trdo prišla. Mlinaska koleša so se naravnost vtopila v ledena okovja. — V januarju smo obnovili vsi pravočasno »Domoljubov« naročnino.

Konjšica nad Zagorjem. Omeniti moramo, da bosta v predstavi stopila pred oltar biseroporočca Franc Dolinšek iz Medvedjega doła, in njegova zvesta življenjska družica Franciška rojena Brvar. Ze davno je posrebril Bog njuni glavi, a sta še vedno oba čila in če le moreta pritečeta oba rada v cerkev. Saj so Medvedškov bče marsikaj žrtvovali za cerkev sv. Jerneja v Konjšici.

S kako težavo so ji uskrbeli nove zvonove, ko je v soseski le 28 posestnikov in 5 kočarjev. Dolgo vrsto let so bili odborniki občinskega odbora v Polniku in tu so zmoledovali marsikatero stvar za svoje Konjščane. Velika prijateljica sta bila s pokojnim pesnikom Antonom Medvedom. Kolikokrat je bil pesnik deležen postrežbe današnjega slavljenca in neštetokrat sta skupaj dobre volje prepevala. Pesmi pa je Medved kar sprotil skladal in jim dodajal tudi naprev in nato sta jih s slavljencom pela. Pa še vse te znajo oče dobro zapeti. Segajo pa le po pravem časopisju. Bog jima je podaril 7 otrok, a 4 sta že pokopala, 3 celo že v prejšnjem stoletju, in to vse tri fante. Naj Bog ohrani naša slavljenca še mnogo let in naj se radijejo lepo se razvijajoči vnukovi in vnukinje.

Boštanj ob Savi. Dne 29. decembra je umrla v Dolnjem Boštanju bivša posestnica Terezija Pla-

ninc. Dočakala je lepo starost 95 let. Svoje posestvo je že pred leti prodala in je preživljala zadnja leta v pripravi na smrt. Veliko je storila dobrega revežem in tudi dobrodelne ustanove je podpirala. Odkar ni mogla več k sv. maši, je vsak mesec na domu prežela sv. zakramente in zadnjič je prežela svojega Jezusa pred božičnimi prazniki. Njen pogreb v nedeljo popoldne je bil izredno lep. Udeležilo se ga je poleg farne duhovščine še večje število duhovnikov in klerikov iz Salezijanskega zavoda na Radni.

Moravce. O praznikih nas je zadela bridka izguba. Poslovili so se kaplan g. Jožef Ferkulj in odšli za župnika v Hotedričico. Sedem let in pol smo jih imeli Moravčani v svoji sredi. Cenili smo jih kot dobrega duhovnika, čigar delovanje je izraženo v besedah: »Dovolj ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.« Trajen spomin so si postavili med nami s preureditvijo društvene dvorane; nabavili so nam mnoge nove kulise in razširili oder, ki je opremljen z električno razsvetljavo. Za župnijsko knjižnico so uredili posebno sobo in izboljšali kaplanijo, ne da je bilo treba kaj prispevati faranom. Pogrešali jih bomo v vodstvu Ljudske hranilnice in posojilnice ter kmetijske zadrage, kakor tudi pri vseh mladinskih organizacijah, zlasti pa pri ljudskem petju, katero so tako skrbno gojili. V hvaležnem spominu jih bomo ohranili na častnem mestu med moravskimi kaplani. Dobri Bog naj jim za plačilo blagoslovja bodoče pastirsko delovanje. — »Domoljuba« mora naročiti letos vsaka poštna moravska hiša. Bolj kot kdaj potrebujemo pouka v sedanjih viharjih časih, obenem pa tudi poštenega razvedrila. Oboje nam bo dajal »Domoljub« za boriš 36 din, ako ga naročimo pod skupnim ovitkom.

Boštanj ob Savi. Ob novem letu gledamo s hvaležnostjo na staro leto, ker nam je bilo še precej dobrohotno. Letina je bila razmeroma dobra in večje nesreče so nam prizanesle. Nastopila je kuda zima in se radi držimo tople peči in kuhamo načrte za bodoče leto. — Imamo tudi gospodinjski tečaj, ki se je pričel 4. decembra in bo končan 3. marca. Dekleta pridno sučejo kuhališče, šivanko in tudi pero, da se tako izvežbajo za svojo bodočnost. Opozarjamo pa že sedaj na zdravstveni tečaj, ki se bo vršil za vse žene in dekleta v dneih 2., 3. in 4. februarja. — Za božične praznike smo doživeli prijetno presenečenje. Naši fantje so pripravili lep božični večer. Ob 10 zvečer smo do zadnjega kotička napolnili dvorano. Prišli smo z molitvijo »Angel Gospodov...« Z zanimanjem

»Apud Polonos,« je rekel »numquam sine clamore et strepitu gaudia flunt« (Pri Poljakih se veselice nikoli ne vrše brez krika in hrupa).

In zdelo se je v resnici, da so vsi čakali samo na ta pok iz pušk, da bi doseglo veselje najvišjo stopnjo. Navadna šlahétska vjudoost se je začela sedaj umikati stopni dvjosti. Kapela je zabučala; ples je znova zaviljal kakor burja, oči so vzplamtele in se razpalile, sopara se je dvigala iz las. Tudi najstarejši so se spustili v ples, gromki kriki so se razlegali vsak trenutek, plili so in razgrajali, napijali Bači iz njenega čevlja, streliji iz pištol na pete Evinih čevljev in prav do jutra je Hreptov bučal in gromel in prepeval, da so se livali v blišnji puščah od strahu skrile v najgloblje gočave.

In ker je bilo to skoraj na predvečer strahovite vojske s turško močjo, ker je nad vsami temi ljudmi visela groza in poguba, se je tem poljskim vojakom neizmerno čudil remobni Naviragh in nič manj se nista čudila oba učena Anardrata.

XXXIV.

Naslednjega dne so vsi spali pozno v dan, razen vojakov na straži in malega viteza, ki ni nikoli zanemaril službe zaradi kake veselice. Tudi mladi gospod Novoviejski se je zadosti zgodaj spravil pokoncu, ker mu je bila Zoša Boska ljubša od poštka. Za rana se je torej lepo obiekel in šel v tisto sobo, ki so včeraj v njej pisali, da bi prisluškoval, ali ni še v sosednjih ženskih sobah kakšnega gibanja in kretanja.

V sobi, ki jo je zasedla gospa Boska, je bilo že slišati gibanje, toda nestrpnemu mladeniču se je tako mudilo videti Zošo, da je prijel za bodalo in začel s njim odstranjevati mah in glino med bruni; hotel je vsaj skozi špranjo z enim očesom gledati na Zošo.

Pri tem delu ga je zalotil gospod Zagloba, ki je prišel ravno z rožnim vencem v sobo. Takoj je

spoznal, kaj se godi, pa se je po prstih približal in začel z jagodami iz sandalovine obdelavati vitezova pleča.

Le-ta je bežal in se zvijal kakor za žalo, toda bil je nekoliko v zadregi, stari pa ga je gonil in bil ter ponavljal:

»Ti Turek ti tak, ti Tatar ti, ná, ná! Exorcizo te (zarotim te)! Kakšno vedenje pa je to? Na ženske hočeš kukati? Ná, ná!«

»Dobrotnik,« je klical gospod Novoviejski, »ni prav, da delate iz svetih jagod biči! Pustite me, saj nisem imel grešnega namena!«

»Ni prav, praviš, da te bijem s svetimi jagodami? Ni res! Oljčne veje na cvetno nedeljo so tudi svete, pa vendar z njimi bljuje. Ha, to je bil nekdanj poganški rožni venec in je bil last Supanharja, pa seni mu ga pod Zbaražem iztrgal, potem pa ga je apostolski nuncij blagoslovil. Poglej, prava sandalovina!«

»Če je prava sandalovina, diši.«

»Meni diši rožni venec, tebi pa deklči. Moram ti še pošteno pretipati pleča, zakaj ni boljšega sredstva, da izženeš hudiča iz telesa, kakor so svete pagode!«

»Nisem imel grešnega namena, da bi bil tako zdrav!...«

»Seveda si le iz pobožnosti dobel luknjico, kaj?«

»Ne iz pobožnosti, ampak iz ljubezni, ki je tako izredna, da ne vem, če me ne raznese kakor granata! Kaj bi ti metal pesek v oči, ko pa je res! Obadi ne zdelava joleti konja tako, kakor mene zdelava ljubezen!«

»Pazi, da bi to ne bilo grešno počenje, zakaj ko sem stopil v sobo, nisi mogel mirno stati, ampak si tako bil s peto ob peto, kakor bi stal na krjavci!«

»Nič nisem videl, kakor ljubim Boga iz vsega srca, saj sem vendar šel luknjico dolbel!«

»Ha, mladost... kri mi vohal... Saj se moram tudi jaz še zdaj včasih premagovati, kajti še je v meni loo, qui quaerit, quem devoret (lov,

ki loče, koga bi pošli)! Če imaš čiste namene, pač misliš na ženitev?«

»Če mislim na ženitev? Močni Bog! Na kaj pa naj bi mislil? Ne samo, da mislim na to, ampak celo tako mi je, kakor bi me kdo s šilom zbadal! Morda še ne veš, gospod, da sem se jaz že včeraj razkril gospe Boski in da imam očetov pristanek!«

»Iz čevlja in smodnika si, dečko, naj te rabej vzame! Če je tako, je to seveda nekaj drugega! Pa povej, kako je to bilo!«

»Gospa Boska je šla včeraj v sobo, da priinese Zoški ogrinjalo, jaz za njo Obrne se: »Kdo je tam? Jaz pa ji bušim k nogam!« Bijte me, mati, toda dajte mi Zoško, mojo srečo, mojo ljubezen!« Gospa Boska pa, ko je prišla zopet k sebi, je rekla takole: »Vsi te hvalijo, gospod, in te imajo za čestitega kavalirja; moj mož je v služnosti. Zoška pa je brez varstva na tem svetu. Vendar ti jaz danes ne dam odgovora, tudi ne jutri, ampak pozneje, saj ti je treba, gospod, tudi dovoljenja staršev.« S temi besedami je odšla, misleč, da delam to v pijanosti. In res sem ga imel v glavi!...«

»Kaj bi to, vsi so ga imeli v glavi! Ali si opazil, kako so onemu Naviraghu in Anardratu, ma zlezle konfaisle čapke slednjič pošev na uho?«

»Nisem opazil, ker sem sam pri sebi delal načrte, kako bi najlaže dobil očetov pristanek!«

»Ali je No teško?«

»Za rana vsa šla oba na stanovanje. Ker pa je dobro kovati železo, dokler je vroče, sem si takoj mislil, da je treba, četudi je oddaleč, potipati, kako tudi oče sprejme to podjetje. Zato ma pravim: »Poslušaj, oče, na vsak način hočem imeti Zoško, treha pa mi je tvojega pristanaka. Če mi ga pa ne daš, pojdem prav golovo k Benečanom v službo, potem pa glej, kdaj me boš videl!« S kakšno hitro je padel po menil! O ti plitček, pravi, ti pa res znaš shajati brez dovoljenja! Kar pojdi k Benečanom ali pa vzemi deklo, samo to ti povem, da ti iz svojega ne dam poštenega groša, pa tudi ne iz materinega, ker je vse to moje!«

(Nadljevanje prih.)

smo sledili Drabosnjakovi »Božični igri« in ni smo bili samo gledalci, ampak tudi soigralci. Lepo je bilo slišati, kako je vsa dvorana pela znane božične in druge pesmi. Z najlepšimi čustvi smo šli k polnočnici. Na žalost pa je tudi pri nas par zgubljenih in zapeljanih duš kalilo svetločno razpoloženje. Obojanja vredno je, da so bili med temi 15—18 letni fantje, ki so se prej napili žganja in vina, nazadnje pa med polnočnico enemu izmed svoje družbe preretali kosti. Ob tej priliki imamo zopet priložnost spoznati, kam vodi mladino odtujevanje Cerkvi in veri. Kdo pa od vaju mladino? Tisti — po imenu kristjani — ki se ob vsaki priliki norčujejo iz vere in duhovnikov; tisti, ki napadajo svoje tovariše fante s kamenjem in noži samo zato, ker drže s tistimi, ki v cerkev hodijo. Zastruplja pa našo mladino tudi brezbarvni ali celo Cerkvi nasprotni tisk. Statistika nam kaže, da je še vedno preveč slabega tiska. Res smo naredili precejšen korak naprej. Dekleta KA so pridobila lansko leto čez 100 naročnikov za »Glasnik Srca Jezusovega«. Toda številno »Domoljubovih« naročnikov se ni dvignilo. Vedno je še precej družin, kjer nič ne bero. Zato ni čudno, da verjamejo raznim rdečim pobarvanim agitatorjem, ki hodijo od hiše do hiše in oznanjajo komunistična nebesa. V novem letu v vsako družino katoliški tednik in vsaj po en verski list, kot so »Nedelja«, »Bogoljub« in »Glasnik«. Če bo naša mladina brala katoliške liste, se ji ne bo zdelo bolj častno sedeti med sv. mašo v gostilni ali pločve podpirati po vasi, kot pa izpolniti svojo nedeljsko dolžnost. Starši pa ne pozabimo, da imata na mladino največji vpliv družba in tisk. Zato ni vseeno, s kom se mladina druži in kaj bere. Če bo vsak fant in vsako deklet takoj po šolski dobi v cerkveni organizaciji (Mar. družba, Apostolstvo, KA) in še v katoliški mladinski organizaciji, ne bo več žalostnih dogodkov po družinah, ko lastni otroci starše preklinjajo in celo pretepajo. Starši, ne pozabimo, da sta dobra družba in katoliški tisk naša najboljša zaveznika pri vzgoji naših otrok. Zato naj se nam ne zdi davek za časopisje previsok, ker bo nosil bogate obresti. V naše katoliške družine le katoliške liste, našo mladino v cerkvene družbe in le v katoliška mladinska društva!

Središče ob Dravi. Milo je zapel mrtvaški zvon 24. decembra, oznanjajoč laranom vest, da je umrla soproga predsednika Kr. K. Z. gospa Micika Kočvar iz Obreža. Pokojna je bila vzor krščanske žene-matere. Plaćilo Vsemogočnega naj duša uživa — a neutolažljivemu soprogu z otročki, pa naše najiskrenejše sožalje.

Laško. Celjska »Nova doba« prinaša v 1. letošnji številki dopis iz našega mesta, v katerem nekdo izmed 11 dopisnikov želi srečno novo leto svojim laškim študentjem in potem naševa, kaj je vse dobrega bilo storjeno s strani dopisnikov. Daje pa razvija svoj program za bodoče leto in upravičeno pričakuje, da jih bo laška napredna in nacionalna javnost in njena okolica podprla (menda »Nova doba« s naročninami in dr. To upravičeno pričakovanje se bo izpolnilo, če bo »Nova doba« res storila kaj dobrega. Lani njeni dopisniki pa niso storili menda ničesar ali pa od njih nazivane napredne nacionalne javnosti v Laškem ni, ker smo našli v tej novoletni številki »Nove dobe« iz našega laškega mesta edino en sam novoletni

Nazareška Družina

Pod nizko strebo srečne hiše,
živi družina, malo znana;
sprejema križe s božje roke
v ljubezni tihi, zvestovdana.

Družina sveta — dom pravičnih
in krasnih čednosti zavetje.
Rascvetele v nji se zadovoljnost,
kot na vrtovih naših, cvetje.

Notranje sreče tihi domek.
Ljubezen šarna v njem kraljuje.
In srca vseh nebeška mišost
z obilnim mirom napolnjuje. —

O, da bi še v družinah naših
bil Jezus, kakor v nazareški,
vse čednosti bi v nji vzcvetele
in bile bi — kot vrt nebeški.

Robetnikov.

oglas odnosno voščilo. Morda so pa tudi laški nacionalisti nehalnežni in nedisciplinirani. Tako imenovani vele-trgovci in posestniki, ki jih dopisniki »Nove dobe« reklamirajo zase odnosno štejejo za nacionaliste, bi bili morali pač podpreti »Novo dobo« s številnimi novoletnimi oglasi. Živimo v težki borbi današnjih časov in imajo vsi polne roke dela za ustvarjanje enotnosti in trdnosti.

Celje. S 1. januarjem je pričela poslovati v Celju carinarica I. razreda. Svoje uradne prostore bo imela v Pokojniškem zavodu skladišče za carinarico pa bo začela v prostorih bivšega skladišča družbe »Sladkor« za celjskim kolodvorom. Upraviteljstvo carinarice je prevzel gosp. Fabjan iz Maribora. — V letu 1939 se je rodilo v Celju 872 otrok, od teh 442 fantov in 430 deklet, umrlo pa 486 ljudi. Poročila sta se 202 para. — Zadruga zveza je priredila v Celju tajniški tečaj. Udeležilo se ga je 50 ljudi iz celjskega okrožja. — Pretekli teden je bila v Celju širša seja okrajne JRZ za celjski okraj. Na njej je poročal o političnem položaju senator g. dr. Kulovec, o organizaciji pa je govoril bivši poslanec Marko Kranjc. Seje se je udeležilo nad 100 odbornikov krajevni organizaciji. Sejo je vodil senator Alojzij Mihelčič. — Savinjski dolini je zopet vrnjena večerna železniška zveza Celje-Velenje. S 30. decembrom je začel zopet voziti večerni vlak ob 20.48 s prihodom v Velenje ob 21.55. Večerna avtobusna zveza s Mozirjem je pa ukinjena.

Ormož. Občni zbor krajevne organizacije JRZ v Ormožu se vrši v nedeljo, dne 7. januarja ob 8 zjutraj v dvorani Kletarske gostilne v Ormožu. Poročilo bo podal bivši narodni poslanec g. Marko Kranjc iz Maribora, naprošen je za poročilo tudi glavni tajnik Kmečke zbornice g. dr. Jože

Lavrič. Razen tega so na dnevnem redu poročila starega odbora ter volitve novega odbora. Vjudo so vsaj bili vsi člani in somišljeniki. Dvorana bo zakurjena.

Podgorica v Črni gori. Veselo novo leto želi vsem znancem in prijateljem: Trdan Janez, Dolnja vasi pri Ribnici; Simončič Franjo, Podstreda; Rode Bernat, Grosuplje; Resnik Stanko, Kozje; Velikovrh Jože, Puhovgradec; Juran Ernest, Nova gora; Hrvat Iva, Dobropolje; Mams Ivan, Grčarice; Primož Fraj, Stara cerkev; Božič Avgust, Prevalje; Topolovek Domenik, Hrastnik; Gros Franc, Mislinje ter Očko Janez, Brezovo.

Studenec pri Sevnici. Na Artu je umrla Terzija Drnovšek. Svetila ji večna luč! Čas gre že proti koncu, zato ne pozabite na srečo, ki Vas čaka, če boste pravočasno poravnali naročnino za »Domoljuba« za celo leto! — Zadnje dni v starem letu smo imeli tudi jako hudo zimo.

Mozirje. Katoliško prosvetno društvo v Mozirju je priredilo v Majerholdovi dvorani lepo ljudsko igro »Logarjeva sinova«. Člani so se res potrudili in je bila prireditelj lepa ter je nudila številnim gledalcem obilo užitka. Na Silvestrovo smo priredili družabni večer. Je bilo prav prijetno in vsi smo si voščili, da bi tudi prihodnje leto v tako lepem razpoloženju obhajali zadnji dan leta.

Teharje pri Celju. V cerkvi sv. Martina na Teharjih je odbor za postavitev spomenika padlim vojakom dal vzidati spominsko ploščo. Odkritje in blagoslovitev bo meseca januarja. Ob tej priliki bodo obdarili tudi avtorje pedlih. Stroški vzidanja presegajo 9000 din.

Galljeva. V tukajšnji župniji, ki šteje nekaj nad 1700 duš, je bilo versko gibanje v preteklem letu sledeče: rojenih je bilo 20 otrok, umrlo jih je 15, poročenih je bilo 14 parov. — Statistika časopisja v naši župniji je sledeča: Slov. gospodar ima letos 59 naročnikov, Domoljub 58, Bogoljub 30, Glasnik 24, Nedelja 14, Naš dom 4, Kmečka žena 28, dnevnik Slovenec ima 7 naročnikov, Slo-

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi.
Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo
na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

veneti dom 4, Jutro 2, Večernik 1, Slovenski narod 1, Nova doba 2 in Domovina 16 naročnikov. Od lanskega leta je naraslo število katoliških časopisov za 27. Število naročnikov za liberalno časopisje pa je padlo na 12. Razen tega se še sedaj prodaja vsako nedeljo pred cerkvijo Nedeljskega Slovenca 30—40 izvodov. — Dramatski odsek Katoliškega prosvetnega društva je v minulem letu uprizoril igre: Županova Micka, Kakšen gospod, tak sluga, Prisega o polnoči. Razen tega so se fante in dekleta udeležili več taborov v bližnjem okraju. — V gospodarstvem pomenu je bilo minulo leto še dokaj dobro. Ob novem letu si voščimo vseprijet, da bi bilo vsaj zatorej kot je bilo minulo, če ne boljše. Posebno pa prosimo Vsemogočnega, da bi nas obvaroval vojske. Blagoslovljeno in srečno Novo leto želi vsem »Domoljubovim« bralcem — Gališki dopisniki!

Sv. Peter v Savinjski dolini. V preteklem tednu se je razširila v našem kraju novica, da se je peljal skozi vas 22-letni razbojnik Hace. Na cesti ga je opazilo neko deklet in opozorilo orožništvo. Po opisu koleasa, so razvideli, da je Hace 15. sept. ukradel kolo vojaškemu uradniku g. A. Sagadinu v Celju. Orožništvo se trudi, da bi vlovila tim prej izsledilo.

Laško. V nedeljo so našli na potu iz Laškega na Šmohor, 100 korakov nad kapelo, mrtvega 17-letnega Ivana Senico iz Laškega. Dogodil se je zločin, kakršnega naš kraj ne pomni. Orožniki so ugotovili, da je bil Senica v soboto popoldne v družbi svojega tovariša iz tekstilne tovarne Ant. Fajferja. Popoldne sta popivala v Laškem. Protiv večeru ga je spremljal Fajfer proti domu. Fajfer se je na poti ponesrečil s prožil samokres, da je zadel Senico v hrbet, ki se je zgrudil. Fajfer je nato z nožem prerezal tovarišu vrat in ga še več-

Prisrčna mladinska slovesnost

Eni so tepežkali in v ostrem mrazu stopicali od vrat do vrat in trkali s šibicami, da so nabrali nekaj približljive zase in za sromahne starše. Drugi, srečnejši, so pa na tepežni dan, god »Nedolžnih otrok«, hiteli k skupni pobožnosti in sv. maši, ki je bila napovedana v ljubljanski frančiškanski cerkvi in darovana pred bajno razsvetljenim oltarjem za člane in članice nabožne družbe sv. Detinstva Jezusovega. Tam so se združili z božjim Detetom v sv. obhajilu in prosili za rešitev poganskih otrok iz teme nevere. Med svetim opravilom so med živahnim spremljanjem na orglah in na violinah prepevala mlada grla (Mar. vrtci, križarji, klarike) ljubke božične pesmi.

Še več pa je bilo božičnih popevčev na spored popoldanske cerkvene mladinske božičnice z misijonsko usmerjenostjo. V presrečnem nagovoru je mladinski voditelj, župnik in gvardijan p. Krizostom Sekovanič, med drugim opisal tudi misijonsko go-

rečnost našega rojaka † škofa Friderika Baraga, in zlasti omenjal dva očividna čudeža, ki sta se zgodila to leto po priprošnji služabnika božjega Fr. Baraga, kar bo gotovo pripomoglo, da se bo proces za beatifikacijo posretil.

Sloveni blagoslov, ki ga podeli ta dan po predpisnem obredu dečkom in deklicam od Svete stolice pooblaščenim škofjskim voditeljem D. sv. D., je bil za marsikateriga udeleženca — novost. Pri današnjem majhnih prispevkih za namene sv. Detinstva so dobili otroci in njih spremljevalci lepe destinske svetinje in božične podobice.

Po odpetih litanijah ob asistenci gg. katehetov V. Tomca in J. Jamnika ter dveh domačih gospodov je mladina pod vodstvom p. Krizostoma navrgla celo vrsto božičnih popevk med spremljevanjem in sviranjem; verniki so pa vztrajali do konca vidno zadovoljni s izrednim mladinskim koncertom.

NAZNANILA

Duhovne vaje za moške bodo v »Domu« v Ljubljani, Zrinjskega 9, od 15. do 19. januarja 1940. Začetek 15. januarja ob 7 zvečer. Prehrana 100 din. Prislažite se kmalu! Prepeljite še kakšnega drugega moške. Naš čas potrebuje odločnih, pogumnih katoliških borcev. Duhovne vaje so nam danes bolj potrebne kot kdaj. — Vodstvo »Domu«

Išla je prva številka fantovskega glasila »Kres« za 1. 1940. Prinaša novico o poslanici obeh slovenskih škofov našim fantom ter še 10 najraznovrstnejših člankov poleg obilnega zanimivega gradiva. Na koncu je začetek slove Čampove povesti iz dni majniške deklaracije »Ivan Novak«, ki obeta bil zelo priljubljena. Z novim letom je postal ta naš edini fantovski list iz mesečnika štiri-najetdnevnik, kljub temu pa je še ohranil leto naročnino 20 din, če jih prihaja najmanj 5 na skupni račun, pa le 18 din. Mogoče je list naročiti samo za pol leta, ker bo vsako polletje (13 števil) celotno zase. Za pol leta stane 10 din, na skupni račun 9 din. Nareda se: Uprava »Kres«, Ljubljana 8. — Vsak slovenski katoliški fant mora imeti »Kres«.

Tokrat sem vesela in zdi se mi, da bodo poleg malenkostnega daru veseli tudi pohvale. Se vedno ni izčrpano haloško vprašanje.

a Komenda. V nedeljo, 7. januarja 1940 uprizorijo igralci iz Grobelj ob 3 popoldne v Domu v Komendi žaloigro »Krvava Španija«. Ker je vsebina te igre zelo lepa, prav lepo vabimo!

Zanesljiva ura gre vedno enako dobro. Če se pa vzmet odtrga, tedaj je gibanja konec. Če gro-ura prepočasi, je temu vzrok najbrže zaprašenje. Treba je uro očistiti in to temeljito, ter jo odslej obvarovati prahu. Tedaj gre zopet dobro. Pri človeku tudi ni drugače. V telesu nastanejo namreč večkrat kakšne zapreke. Spočetka jih seveda ne občutimo, ker posvečamo slabi prebavi in zaprtju premalo pažnje. Ko pa nastopajo te hemoroidi, kožne bolezni, obolenja zaradi sečne kisline, prekomerna debelost, obolenja jeter in žolča ali celo poapnenje žil, tedaj pomaga le temeljito čiščenje. Planinka čaj Bahovec je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Jeseni ga jemljite skozi 6 do 12 tednov, sicer pa 1 do 2 krat tedensko. Priskrbi temeljito čiščenje, utrjuje zdravje in daje svežost. Pijte torej Planinka čaj, kafe-uro dobite v vsaki lekarni po dir 30.— in din 12.—

priporoča svoje najnovejšo živalno stroje, pogrezljive, vseh avtomatnih znamk, po najnižjih cenah. — Velika izbira moških in damskih dvokoles. — Na zalogi tudi malo rabljeni in dobro ohranjeni živalni stroji in dvokolesa.

Nekaj let je minilo, zdravi Haložani, navajeni sonca in zraka, slabijo in hirajo. Bolezen požre ta enega samega toliko, da za vse druge ničesar

Vojnik pri Celju. Te dni se poslavlja iz Vojnika šol. upr. g. Vid Vertačnik. Odhaja na novo službeno mesto za upravitelja okoliške šole v Celju. Vojničani, ki poznamo g. Vertačnika že dolgo let, ko je služboval na naši šoli od leta 1924, mu bodo ohranili v naslepelem spominu. Za doživetost smatramo, da se mu javno zahvalimo za vse njegovo delovanje pri naših društvih, kakor JRZ, Pevskem društvu, KPD in FO. — V preteklem letu je bilo v Vojniku rojenih 83 otrok, med temi 4 nezakonski. Stevilo rojstev v naši župniji je majhno. V letu 1939 je umrl v Vojniku 101 človek, in sicer od teh 37 v banovinskih hišalnic. Porodilo se je 47 parov.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor volja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali valencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Pošten hlapec

se sprejme takoj v
supnišče v Vojniku.

Kdo je bil

tresajoče živčno bo-
lan (»Parkinson«) ter
je ozdravel ali slobod-
sal, prošim, da mi
pošlje svoj naslov pro-
ti odškodnini. — Jože
Družovec, Gočova 6,
p. Sv. Lenart, Slov.
gorica.

Moderne spalnice

In kuhinje si lahko
ogledate pri Okorn
Pavel, mizarstvo,
Škofja Loka, Fužinske
predmetje 3. Izdelek
soliden.

Dve kravi

dobri mlekarici, a 5-
trtina teličkoma, na-
prodaj. Suhadolc, Su-
šica št. 7, Dobrava.

Kravo

8 mesecev brejo, a
tretjina teličkoma, na-
prodaj. Beliš Tina, Ple-
šivica št. 68, p. Bre-
zovica.

Dve kravi s teličkom
prodaj. — Jakomin,
Brezovica 88.

Dekle

vajeno vseh kmetičkih
del, sprejemem takoj.
Cunder, Štožice št. 1,
p. Jezica pri Ljubli-
ni.

Kuharico

srednjih let, ki se ra-
zume na gospodinj-
stvo, sprejemem. Po-
nude v supnišče v
Črnomlju.

Mesar, pomočnika

dobrega, sprejemem.
Dimnik Jakob, Dev.
Marija v Polju 7.

Brejo svinjo

prodaj. Anton Gala,
Grosuplje 51.

Dekle

pridno in pošteno, va-
jeno vseh kmetičkih
del, sprejemem takoj.
Plača po dogovoru. —
Poklukar Ortomin, Se-
lice 44, Bled 1.

Kuharico

ali začetnico gospe-
dinjake sole ali trgov-
sko prodajalico; vaje-
no gospodinjstva, in
gospodinske pomoč-
nice, pridno, pošteno,
sprejemem. — Trgovina
in gostilna »Angelica«,
Jezica.

Svinjo

4 tedna brejo, prodaj.
Flister Al., Dragomer
št. 12, p. Brezovica.

Mizarskega vajenca

a vao oskrbo, sprej-
mem takoj. Ivan Jev-
nikar, št. Peter pri
Novem mestu.

Fanta

starega 15-16 let, na
kmetička dela, pošten-
ga in pridnega, takoj
sprejemem. — Plača po
dogovoru. Ivan Vid-
mar, Črna vas 245,
Ljubljana.

Brinje in fige

dobite zopet pri tvr-
di Fran Pogačnik, d.
s o. s. v Ljubljani,
Tyrševa (Dunajska)
cesta št. 33 — Javna
skladnica.

Moške obleke

perilo in vasa oblačila
po prisnani niskih
cenah si nabavite pri
Preskerju - Sv. Petra
cesta 14 — Ljubljana.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: v Braslovčah organistova
vdova Marijeta Rojnik, v Rogatcu dekan g.
Jožef Zekar, na Babnem polju trgovec Alojzij
Troha, na Jesenicah uslužbenec drž. žel. v p.
Jeraša Anton, na Brodu pri Dravogradu Ma-
rija Pačnik, na Hribu pri Moravčah 88 letna
Frančiška Garantini, pri Sv. Lenartu pri Ve-
liki Nedelji 90 letni cerkovnik Kukovec Fer-
do, v Vavti vasi mati g. župnika Marija Kres.
— V Ljubljani so odšli v večnost: jetniški paz-
nik v p. Ovsenek Matevž, Terezina dr. Tert-
nikova, Umnik Ivan, Emilija Jakin, akademik
Milan Benedik, mizaraki mojster Jurij Pe-
trovič, Marija Urh roj. Semraja, Anton Go-
miček in inž. Viljem Babnik. Naj počiva v
miru!

ZA DOBRO VOLJO

Moderna dama je na državni meji izstopila
ter oddala svoj potni list. Službujoči uradnik
se je obrnil do nje: »Dovolite opazko, tu stoji,
da so vaši lasje črni, v resnici imate pa plave.«
»Tako? Hm. Kako zdaj, ali naj jaz po-
pravim na lasih, ali vi v petnem listu?«

Predstojnik je neko jutro pozabil svoj žep-
ni nož. Hotel si ga je izposoditi od katerega
svojih podrejenih v pisarni, a vsakdo je trdil,
da ga ima doma v drugih hlačah. Stopil je že
do zadnjega pisarja, ta pa je nož imel.
»Kako to, da ste vi edini od vsega osebja,
ki ima nož pri sebi?«

»Gospod predstojnik, ker je moja plača
tako nizka, da nimam doma nobenih drugih
hlač več.« Dobil je povisek.

Bil je zelo, zelo bogat in vedno je širemel
za tem, da povsod napravi vtis bogataša. Ne-
koč je prišel k blagajni na kolodvoru, položil
bankovec za 500 dinarjev ter dejal: »Dajte mi
vozní listek.«

»Kam pač je vprašal uradnik.
»Kamorkoli, jaz imam povsod trgovske
zveze.«

n Del pri Ljubljani. Prosvetno društvo v Doli
prideži na dan sv. Treh kraljev ob 3 popoldne
veselo božično igro »Cvrtok za petkot. Prijatelji
lepe zabave vljudo vabljeni.

Takrat je čakal pred hišo, kamor je pri-
peljal starejšo gospo na »kratek« pogovor. Mi-
mo pride soferjev prijatelj ter ga vpraša, na
koga čaka.

»Neko staro koruzno strašilo sem semkaj
pripeljal.« Baš tedaj pa je gospa prišla skozi
vrata in opazko slisala, nakar se je pritožila
pri lastniku taksija.

»Tako da je govoril o vas?« se je hudo-
val gospodar, »jaz mu že pokažem, soferju,
njega prav nič ne briga, ali ste koruzno, ali
kakšno drugačno strašilo.«

Francek bi moral izdelati domačo nalogo,
a ko je oče prišel domov, je fant sedel pred
radio aparatom. »Zakaj pa ne delaš naloge?«
ga je strogo vprašal.

Francek: »Moram počakati na zadnja po-
ročila, narisati imam namreč zemljevid Evrope.«

Zakaj so debeli navadno skoraj vsi mešarji?
Zato, da pokažejo, kakšno blago je trepa od-
dajati v tuesnico.

Nemščino, italijanščino in esperanto poučuje pismenim potom

Jezikovna dopisna šola, št. Vid 72 nad Ljubljano preje na Jesenicah.
Učnina nizka, uspeh zagotovljen. — Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek porini. Plačilo — kol-
tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati
tako: na upravo »Domoljuba« pod številko 10398

Pijanec se je privlekel pod košato hruško in
tamkaj zadržal. Nekdo je prišel mimo in potr-
sel vejo. Trdil sad se je vsul pijancu na glavo
prestrašen je odprl oči, mened da pada toča. To-
daj pa se je odčehnila veja ter ga pokrila s svoje
težo. Rešil se je ves raztrgan in opraskan. »Pa
nič hudega,« je dejal sam pri sebi. »Živ sem pa
vendarle, čeprav je treščilo vame.«

MLEKIN je sredstvo za po-
množenje mleka pri kr-
vah in za dobro prebavo.
Zavoj mali Din 10.—, ve-
liki Din 18.—.

Bister smid za konje za
masažo pri raznih poškod-
bah nog in kit. Steklenica, mala Din 10.—, velika
Din 20.—.

Bister prašek prepreči mnogotera konjske bo-
lezni posebno pa nadoho, zavoj Din 10.—.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sad-
jeva napravite s Jambinom, zavoj Din 20.—, po-
štnino varčujemo posebej.

Drogerija Emosa, Iv. Kanc, Ljubljana, Nebotičnik

Najboljše sredstvo proti boleznem ušes (ferš) in
bolezni obočanj pri otrocih je za vsa leta ostalo

OKAMA

Nešteto priznanj od babic in mame,
OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro deluje pri
vseh in zastojah nosu, očiščuje, kurja, škroba in
drugi hudihi poškodbe.

Dob se v lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga lekarna

mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Pošteno natrkan možakar je oblečel v obco-
nem jarku, v katerem je bilo nekaj vode. Mokrotn
mu je sicer ugajala, ni pa mu bilo všeč, ker mu
je voda neprenehoma silila v usta. Nemirno se je
pričel obračati in jeziti: »Tak neha je že vendar!
Toliko pijače ne morem popiti. Kdo bo pa plačal!

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče.

Vaš kmetovalec si lahko
hitro in s malimi stroški
zredi svoje prašiče. Zado-
stuje že 1 zavitek na 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din,
po št. 12 din, 8 zav. po št. 24 din, 4 zav. po
št. 80 din. — Mnogo zahvalnih pism.

Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Na delih pa zahtevajte REDIN pri vašem trgovcu.

Zlato kupuje

J. Vilhar, var. Ljubljana
Sv. Petra cesta 86 pri Zmajskem mostu

Debela gospa je hotela stopiti na tramvaj tik
pred odhodom. Sprevednik jo je prijel za roko,
pa je ni mogel spraviti skozi vrata. »Milostliva,
vi ste predebeli,« ji je rekel porogljivo. »Kaj de-
bela,« ga je zavrnila, »vrata so preozka.«

»Domoljuba« stane 28 din za celo leto, na inozemstvu 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in
reklamacije na upravo »Domoljuba«. — Oglasi se varčujemo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij
Pečjak. — Urednik: Jože Kozjek. — Za Jugoslovanske tiskarne: Jože Kramarčič.